Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

De veterum monumentum epitaphiis ac sepulchris hodie non existantibus liber

https://hdl.handle.net/1874/390100

841

Kast I Pl J N° 20

Aevum vetus.
Scriptores latini.
N° 66

841 *(Lat. 66.) Charta. 4°. 69 ff. Saec. XVI—XVII.*

Arn. Buchelius, Adversaria de epitaphiis et sepulchris, de templis antiquis; Inscriptiones veteres quaedam, cet., 22 ff.

Ejusdem Convivium satyricum in quo varia nostri temporis vitia repraehenduntur, ad Hub. Buchelium, 14 ff.

In fine: Tuus ex animo cliens et cognatus Arn. Buchelius Ultraiect. Anno.... 1584 prid. calend. Aprilis ex Academ. Duacensi.

841

Janus Dousa, Epistola ad amicum quendam, scripta Ultraj. IV Id. Oct. 1603, 4 ff.

Ejusdem Apologiae pro Concionatore Nordovicano initium, ex ejus Adversariis excerptum, 6 ff.

In fine: Auctor morte preventus reliqui temporis historiam absolvere non potuit. — Haec opuscula J. Dousae ex bibliotheca Gisb. Lappii à Waveren.

Casp. Sedulius, Lamentatio Palladis ob paucitatem ejus signa sequentium, ad Joa. Axelium Canon. Ultrajectinum (Apr. 1527), 4 ff.

(Ger. Moringus?), Epistola apologetica, 16 ff.

In fine: Vale ad Diui Trudonis e monasterio Benedictinorum Anno 1538 18 Maij. — G. Lappius censuit hanc Apologiam fuisse Ger. Moringi qui eo tempore in Monast. praed. lector S. Theol. fuit. — Manu Arn. Buchelii.

Antea in archivo provinciae Ultrajecti.

G. Remus, Notatiunculae ad Arnobii Adversus gentes disputationes, 3 ff.

Manu Gisb. Lappii a Waveren. 1623.

841

Hs.
1 J 20

De veterum monumentis epitaphiis ac sepulchris hodie non extantibus liber

Epithaphium Sullae Felicis in campo Martio

Plutarch in
Sulla.
Lucan. lib. II. de-
tis meruit tumu[lum]
medio sibi tolle[re]
campo

Funus describit [Ap-]
[pian.] lib. I.

Iovis sepulcrum olim in Creta in oppido Gnosso
hoc epigrammate. ΖΕΥΣ ΚΡΟΝΟΥ. ut Kal-
limachus in Hymno Iovis. Statius Thebaid. I. Cy-
prianus de origine idolorum. Lactantius Firm.
lib. I. Clemens Alexandrinus in adhortat. ad Gentes qui etiam
veterum templa sepulcris dedicata fuisse scribit
et Isaias cap. 65.

BIBLIOTHEEK DER UNIVERSITEIT UTRECHT

D. M.
Semiramidis.

Si quis rex pecunia indigeat is recluso hoc monumento, sumat quantum volet.

Plut. in Artax. — Nisi malus fuisses Homo et pecuniae insatiabilis nunquam sane loculos mortuorum innasisses.

M. Sardanapali

Plut. in Alexandribus — Haec habeo quae edi queque exsaturata libido hausit. Fecerunt [illegible] ubi statuam saltantis digitis supra caput complosis [illegible] [illegible] cum inscriptione Ede bibe Veneri da operam cetera nil sunt

Martinus in Const. 6. — Christus nascetur de Virgine Maria et credo in eum. Sub Constantino et Irena Augg. o Sol iterum me videbis. in Lam. Constantinop. inventa.

Martinus in Henrico II. — Filius Evandri pallas, quem lancea Turni
Militis occidit more suo iacet hic.

D. M. Probi Imperat.

Hic probus Imperator et vere probus situs est victor omnium gentium Barbararum, victor etiam Tyrannorum.

D. M. Iuliani

Versarum e terris currunt ubi lata fluenta
Euphratis Eufratis ducto Iulianus ... tadē
propter aquas Cydni, tumulus est sorbitus armenas
Strenuus et bellator rex et maximus idem.

Lucanus de Tumulo Alexandri Magni
Lib. X. versu init. [illegible] Strabo, de Caesar

Effossum tumulis cupulo descendit in antrum
Illic pellaei proles vesana philippi
Felix praedo iacet terrarum &c.

Epicedion Rabani Mauri in vitam suam. in S. Albano prope Moguntiam

Lector honeste meam si vis cognoscere vitam
Tempore mortali discere hic poteris
Urbe quidem hac genitus sum, ac sacro fonte renatus
In Fulda post hoc dogma sacrum didici
Quo monachus factus seniorum iussa sequebar
Norma mihi vitae regula sancta fuit
Sed licet incaute hanc nec fixe semper haberem
Cella tamen mihimet mansio grata fuit
Ast ubi iam plures transissent tempora anni
Convenere viri vertere facta loci
Me abstraxere domo invalidum, regi tulere v
Poscentes fungi praesulis officio
In quo nec meritum vitae nec dogma repertum est
Nec pastoris opus iure bene explicitum
Promptus erat animus, sed tardum debile corpus
Feci quod potui quodque Deus dederat
Nunc rogo te ex tumulo, frater dilecte iuvando
Commendes Christo me ut precibus Domino
Iudicis aeterni me ut gratia salvet in aevum
Non meritum aspiciens sed pietatis opus
Rabanus nomen erat mihi, nomine et lectio dulcis
Divinae legis semper ubique fuit

Epitaphium Iacobi Caviceii Parmensis p Georg. Anshelmum

Gradum o viator siste: si festinus licet
Dispendium fuit vitae non maximum
Caviceus ille, ille ingenuus, ille cognitissimus
Doctis homo probissimus: qui cursor velut v
Nunc lampada ... tradidit tibi
Effictus animo condidit hoc solo
Exul si amor, viduusque Germani ...
Luxaque et peregrinis simul et Caesaris
Mestae ... implorantur ...

Quis ora mille: mille anhelarent pectora
Tot pectora(?) multo tam(?) ubi [illegible]: vocibus
[illegible] loquentem: mortuum me dixeris.

Epitafio de peregrino.

Viuendo arsi, li stracii amorosi cantai, grata fu
la donna: Ma sorta maligna del mondo innatura
la suelsi. Peregrino fui io et ella Geneuera. equa
le passione ad vno fine ne condusse. legi passa
et vale

Epitafio de Geneuera

Lectore aldi resta legi. Gia fu ornamento: hora mutile F.
cenere vergine arsi, casta amai. Amante et sposo me fu
Peregrino et io Geneuera. crudele amore ambedue ne
strinse.

Parmae in templo summo.

Memoriae Iacobi Caucaei V.C. Qui vix. annis LXVIII
M.L.D.II. Leonardus Caucaeus Fr. et Io. franc. nepos
B.M.

Arnhemae. in la grande kyrcke(?)

Sexto gradum quod es, ipse fui, fortassis eris tu(?)
Quod sum, cadaver putridum.
Olim [illegible] [illegible] Sasboutius(?): me misit in auras
Delft, clara pars Bataviae
[illegible] patriae [illegible] [illegible] annis,
[illegible] consuli haud ingloria.
[illegible] et paratis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Carolo.
Quid titulis? quid opibus? [illegible] [illegible] [illegible] est.
Mors [illegible] [illegible] [illegible]
Sola manet virtus [illegible] post funera, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]
[illegible]
[illegible]

De illustrioribus sepulcris et Epithaphijs per diversas Europae partes dispersas

LIBER

D M Simon vallambertus.

Thaidis

Siste mihi in tumulo mortem si Lubrica Thais
Nosset, vixisset sobria: disce mori.

D M PAMPHAGI. idem.

Terram absorbuerat Pamphagus, eundem terra nunc vicissim absorbuerat en quae viator, rerum mortalium est vicissitudo.

D. M.
Lucretiae Borgiae.

Pontanus Hoc tumulo dormit Lucretia nomine, sed re
Thais, Alexandri filia sponsa nurus.

D M.
Hochstrati

Crescite ab hoc taxi crescite aconita sepulcro
Ausus erat sub eo qui iaceat omne scelus

Hic iacet Hochstratus viventem ferre patique
Quem potuere mali non potuere boni
Ipse quoque excedens vita indignatus ab illa
Moestus ob hoc quod non plus nocuisset erat.

Sopra la sepoltura di Iacopon
Tansillo il fatidito.

Chi falla in appuntar primo bottone;
Ne mezzani, ne l'ultimo indouina:
Pero mia sorte canobbi a' m'attina;
Io che reposo morto Giacopone.

Marg. Austriacæ. Cy gist Margo la noble damoiselle
Que fut deux fois mariee et encore est pucelle.

Hic situs est Cicchus quem tristis inter et ubis
Mactasti [illegible] [illegible] Barsie [illegible]

Amab fil.

D. M. Frederici Celeiæ
Comitis

Hæc mihi porta ad inferos. Quid illuc
reperiam nescio. Scio quod reliqui abundantiam
bonis omnibus, ex quibus nihil fero mecum
nec quod bibi atque edi quodque inexhausta
voluptas exhausit.

D. M. Constantinæ Imperat.

Ergo hic misera, ego regum progenita [illegible]
Uxor Mauritii Filia Tiberii
Regina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Cui plurimi domini sint bona [illegible] liquida
Cum [illegible] hic tota [illegible], nexaque [illegible]
[illegible] [illegible] fert [illegible] ac populi
Haud graviora tulit. [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ego [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] quod [illegible] [illegible]
Expulsa [illegible] qui [illegible] [illegible]
Frondibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Troianus [illegible].

D. M. Rolandi Carol. Mag. ex
sorore Bertha nepotis.

Car. Mag. Tu patriam repetis nos tristes sub orbe relinquis
Te tenet aula nitens nos lacrimosa dies
Sex qui lustra gerens octo binos insuper annos
Ereptus terris iustus ad astra redis.

Epit...

Artibus ex[illegible] [illegible] qui fuit hic [illegible]
[illegible] [illegible] summa [illegible] astra volat.

De sepulcro Abradatæ et Pantheæ ac Spadonum
vide Xenophontis Cyropædiæ lib. 7.

Zodi M.

Ossa forat modicus tua Zoile pulvis ut illa
Effodiant cilius filarnesty canes

Olaus lib. 1. Ego Ufens pro patria certans XXXII. pugiles occidi
Et tandem a Rolnone pugile occisus hic requiesco.
Domitor violentorum, ac defensor oppressorum, Octa-
tribus, et senectate plenus gladio cinctus hic
situs sum, Angosnus

Cum aly bellicis rebus gloriam quærerent, ego Hathi-
mus paci operam navans, laudem merui immortalem.
postquam

Relicta Idolorum cultura mortuus et in Christi
Fide vivus sub hoc Lapide requiesco holmstanus cu
alio Germundi Ibidem.

S M.

Doctiss. et piiss. viri Iohannis Molani Rectoris scolæ
apud Bremenses præceptoris optime de se meriti
Georgius Benedict. Lubens lugensq. D D.
Apud Ausonium extant Epitaph. in lib. Epigr. de Amissa
puella. Scip. Latin. Virg. Epith. Callicratideæ, de Niobe
Diogenis. De blaunia. Amissæ. Hominis falsi.

D. M. Magd. Nanniere com.

nam. Hic ubi Magdalena iacet mossona frandor
Cara Fide et honos indigestissi. iacent.
Infinita prope sunt Epitaphia præcedentia apud
Ioachimum Tabuerium Dr. Pestreredis mystium Gallica
et Latina. Vid. caput de Epitaphiis.

Spiræ

Filius hic pulvis hic de anni proavus iacet est hic
Epitaphium Caroli Terribilis vid. apud Lunh. cap. de
Edinmpg..., Latine francois

Flores omnium historum Epitaphia Vid. cap. Sichardum qui batas
horum descripsit. Tumulorum libellum Ab. secundi

Epitaphium Rosmundæ Lepidiss. puellæ
Henrici II in delitiis apud Oxonium.

pol. verg. XIII. Hist. Hic iacet in tumulo Rosa mundi, non Rosa munda,
Non redolet sed olet quæ redolere solet.

D. M. Emgkii

Hic iacet extinctus quondam venerabilis Emchus
In rubea toga pro eo Deum roga
Cuius olim venter bibit corsica vina libenter
In fide syncera et charitate vera.

D. M. Iuuenis

O deus omnipotens capituli miserere Iohannis
Quem mors praeveniens non sinit esse bonum

D. M. Mabili

Flecte viator iter fateor nam putre Mabili
Hac fouea corpus condit atque animus

D. M. Egmondi M. N.

Hic iacet Egmondus telluris inutile pondus
Dilexit rabiem non habeat requiem.

In coenob. ap. Eboracos Cisterciensium.

P. Francorum

Hic iacet Regina Gertrudis uxor quondam Conradi regis Romanorum. Huius ~~monasterii~~ coenobii fundatoris translata in hanc tumbam a venerabili Abbate Nicolao Anno M. CLXIX V. Kalend. Maii.

Epithaph. Friderici II. Imp.

Si probitas sensus virtutum gratia census
Nobilitas orti possent obsistere morti
Non foret extinctus Fridericus qui iacet intus.

Panormi in templo D. Dominici
Aliud Epitaphium.

Viator quisquis es siste gradum
Et quod exemplum est perlege
Ubi [illegible] [illegible] Homo ib
Cuius tanti exemplum est [illegible] rogat Zr. [illegible]

Cuspin. in Frid. II. Imp.

Henrici VII. Imp. Sepulturam
quaere et [illegible] Epithapio quod [illegible] apud Cuspin.

Friderici qui Ruperti pater fuit [illegible] tale
fuit epitaphium quod in Ruperto Cuspin. edit.

Nunc iacet in cripta de quo sunt talia scripta,
Tres fuerunt in mundo. [illegible] alta profundo
[illegible] flexit, cuius [illegible] [illegible] plexit etc.

Ruperti Epitaphium similiter apud eundem
Sigismundi Epitaphium hoc est

Caesar et imperium tunc [illegible] ego Roma ferialum
Rexi non ense sed pietatis ope
Pontificum summum feci sprebis tribus unum
Custodum mundum scisma negando nouum

De Manfredo Friderici II. Imp. filio Cuspin. in Frid.
Epitaphium Eugenii pontificis legitur ap. Cuspin. in vita
Ioannis II palaeologi Graecorum [illegible]
Epitaphium Anton. histor. apud S. Marcum Florentiae.

Hic est ille tuus pastor Florentia, pro quo
Non restas mesto spargere rore genas
Patribus haud priscis pietate Antoninus impar
Qui scripsit quicquid littera sacra docet

Erasmus Epistola ad Martinum Davidem Epitha. philipp. Hanetonii

Philippus Haneton, clarus auro, hic est eques
Regi philippo caesarique carolo
Cum laude gessit audientiarium
Sacer ordo quem velleris decorat aureum,
Voluit eundem praeesse thesauris suis.
Virtus in hoc viro vicit invidiam viro
Tanta erat in omnes fides et comitas
Animique candor, maximis et infimis
Desideratus omnibus, caelum tenet.

Epitaphium ex tabula sepulcro Thomae [illegible] apud
Erasmum Epist. fam. ad Conradum [illegible]

Priez pour Martin prudhom
Qui a faict faire ceste vie
Que dieu luy face perdon
En rime et en tapisserie

Et mourut quatre cens et neuf
Tout plein de vertu comme un oeuf

Le epitaphe de Badebec, femme de Gargantua

Elle en mourut la ~~pouvre~~ noble Badebec
Du mal d'enfant que tant me sembloit nice
Car elle avoit visaige de rebec
Corps d'Espagnole et ventre de Suisse
Priez a Dieu qu'a elle soit propice
Luy pardonnant s'en riens oultrepassa
Cy gist son corps lequel vesquit sans vice
Et mourut l'an et jour que trespassa.

tombe tombe tombe John

Epitaphium Adriani Sexti ad D. Petrum ... sepultus
... 2 . & 3

Quam potes merito optimum iure
Inter pontifices pius ... [in the left margin: lde]
Maximus pietatis Adrianus ... paulo ...

Hic Adrianus vi situs est
Qui nihil sibi infelicius in vita duxit quam quod imperavit

Valla [in the left margin]

Il valla che facea vivendo guerra
A tutti col mal dir, qui iace et tace
Ame qui morto amor morde la terra.

[illegible] genere
moribus nobiliss:
matronae Geertrudi viri
nobiliss. amplissimi
prudentiss. IOHANNIS AB
OLDENBARNEVELT
Domini de Tempel,
Groenevelt
Roderijs etc.
Reipubl. Batavae
primi consiliarij
et advocati filiae

viri nobilissimi
ampliss: consultiss.
Reginaldi Bredenrodij
Dni de Veenhuyse et Spanbroec
Consiliarij supremi senatus coniugi.

Hugo Grotius M.P.

Hinc tua Berneveldi quibus Amersfortia vidit
Fulgentes equites.

De templis antiquis

Liber

Spartae templum erat Veneris armatae in quo contignationem fuisse extinctam, quae Veneris cognomento Morphus a forma dictae numini fuerat servata memorat Pausanias. Simulacrum erat ex cedro factum sedentis habitu compedibus vincta caput obnubens et flammeo &c. — *in Laconicis* — Templum Veneris armatae.

+ Numa constituit Romae fidei templum et Termino ut Plutarch. in eius vita. — Templum fidei et Termini

De Dianae Ephesiae templo Martialis simul. cum arae templi Apollinis in Delo quae tantum ex dextris cornibus sine glutino aut vinculo ullo coagmentata esset — Dianae Ep. tem. / Apollinis in De[lo]

vid. Martial. [illegible] cap. 51 et 52.

Nec Triviae templo molles laudentur honores
Dissimuletque Deum cornibus ara frequens:

Ammonis apud Aegyptios nobilissimum templum quod expugnare sine damno conatus Cambyses 2. Persarum rex. Qui primo templa erexit. — *Iust. lib. 1.* — Ammonis templ.

+ Pantheon Agrippae quae Romae extat vid. Du Choul in principio religionis antiquae cum eius effigie ex numismatib. Adrianus templum Athenis ad imitationem Pantheo erexit. Idem cum effigie. Templum Hierosolimitanum apud eundem ibidem. Templum Paris ibidem. De templo Iani idem fol. 16. — Pantheon / Templ. Adriani / Hierosolimitanum. / Paris / *temp. Iani.*

In Caeneo promontorio templum templum Iovis hospitalis quem Xenion appellant unde Apollon. Rhod. lib. 2. Ζηνὸς εὐξαίνοιο τευκταίην ὑπὲρ ἄκρην. — Iovis Xenij

+ Pompeius in suo theatro templum Veneris extruxit ut Tertullianus et Suetonius meminerunt — Veneris templum

+ TEMPLUMQ. APOLLINIS IN PALATIO, Ex mo. Ancyrano. — templ. Apoll.

+ De Aede Pomonis meminit lapis in Amphitheatro ex [illegible] lapide Mediolani — Pomonis

+ Templum Vestae inundatione Tyberis quod eversum fuit Horat. Carm. 1. ode. 2. — Vesta

templ. Dian. Ep. — Templum Dianae Ephesiae eodem die quo Alexander Macedo natus est incensum fuit, ut quidam scribunt, Olympiade CVI. — Cxm lib. I cap. XV.

Apoll. Delphici — Xerxes quatuor mil. armatorum ad templum Apollinis diripiendum Delphos misit, quae imbribus tota imbre ac fulminibus deleta. — Iust. lib. II

Fortunae — Apud Antium fortunae templum multis donis ornatum, unde civitas sese ipsius tutelae addicta subiecit. — Acron ad Hor. od. 35.

Diana Epist — ~~Dianae~~ ... fanum in Elide quod ... quidam ... totum annum torm... ta ... — plut. de ...

Apoll. Delp. — Apollinis Delphici fanum spoliaverunt anno ... to Phocenses ... a Thebanis ... ac ... conducto mercenario milite, bellum ... intulerunt. — Iust. VIII

Iup. Gordius — Templum Iovis Gordii in urbe Gordio Phrygiae regionis ubi Gordii nodus plaustro annexus quem Alexander solvit. — Iust. XI

Herculis Tirii — Antiquum templum erat extra Tyrum Herculi sacrum ... lib. XI. — Iust XI

In templo Ammonis Alexandri corpus sepultum est. — Iust XII & XIII.

temp. Iunonis — Fuit templum Iunonis apud Crotonienses, ubi mulieres monitae a Pythagora omnes auratas vestes instrumenta luxuriae deposuerunt. — Iust. 20.

Veneris. — Templum Veneris ... vid Iust. — Lib. XXI

Sai Minervae — In Isidis templo seu Sai Minervae haec est inscriptio: Ego sum omne quod exstitit est et erit. — plut. de Iside et Osiride

Iovis. — Cassandria in urbe sanctissimum templum Iovis ... religionis Mardonium. — Iust. 24.

Apollinis Delph. — Templum Apollinis Delphici positum est in monte Parnasso in rupe undique impendente, vid amplio rem descriptionem et quomodo Brennus ... tandem ... apud Iust. ... lib.

Iovis Dyndimi — Templum Iovis Dindymi ... magnus apud ... sed ... prodita ab incolis ... fecit. — Iust. 32. Strab.

x Tempore Commodi totum de improviso templum Pacis
Herod. l. f. 30. consumptum incendio est, quod omnium opus cunctorum
toto urbe maximum fuit atque pulcherrimum. &c. Pacis.
x Vestae etiam sub tempore consumptum vid. ibid. Vestae.
Iust. l. 43. In radicibus montis palatini Fauni templum Lycaeo
constituit. Panis
x Aedem Pacis restituit Vespasianus Aurel. in Vesp. Pacis
Templum Serapidis ap. Alexandriam Theodos. imp. [illegible]
solutum est. Marcellinus comes. Serapidis
Herod. II Avis templum Romae, ubi simulacra sanctissima sancta,
x constitutum vid. Herod. Capitolini. lib. 7. Avis
Carras Lunae dedit est templum quod in ea ab urbe distans ad
Herod. 4. urbe proximo honore ab incolis colitur. Lunae.
De Solis Phoenicii templo Herod. lib. V. circa fin. Solis.
Templum Neptuni Corinthiis Plutarch. in Amatorio. Neptuni
Debitores qui ad templum Dianae Ephesiae confugerunt
tuti a creditoribus de aer. al. iudicando. Plut. Dianae.
Templum Aesculapii Athenis vid. Plut. [illegible] Aescul.
Plut. cur [illegible] vid. Est in Phoenice templum Herculis mulieribus [illegible]
sacellum vel sacerdotes toto anno muliebribus abscindit Herculis
In Chaeronea Fauni Matris est templum Alexandrus II c. 2. Fauni
De templo Salomonis vid. Theophrastum quibus in locis
de [illegible] Marlianum.
De templo Septentrional. magnifico vid. Olaum lib. III.
libr. x De antiquis Romanorum templis vid. Mart. Chron.
Templum Hierosolimitanum quando et a quibus
destructum tempore Titi Imp. vid. Chronicon.
x Templum Pantheon seu Cybeles a quo et quando
[illegible] in tota Marliano [illegible] est templum
[illegible] Traiani et restauratum. Martini in vest.
x Templum Solis Romae dirigavit Aurel. Mart.
Adrianus sub potestate [illegible]
[illegible] Hierosolimam [illegible] molis [illegible]
x Phocas Imp. concessit Bonif. IIII Pantheon ut
in honorem omnium sanctorum et B. Vir. consecraret. Mart.
Templum Herculis apud Gades. Suet. Iul. Caes. c. 7.
Pollucis et Castoris in foro. Suet. Caes. c. 10.
x Martis templum exstruxit Caesar. Suet. Caes. c. 45.

De templo concordiae vid. dn. [illegible] fol. 24
De fidei 36. de virtutis 37. qua forma eminquod.
Templum de [illegible] fol. 40. de Vitruvio. lib. 1. [illegible]
7. Jovis Capitolini cum effigie. 42. Jovis Victoris
Olympii tonantis cum effigie 43. 45. Apollinis. 50.
De templo Augusti cum effigie. vid. fol. 68. 69. 71.
de Adriani templo 71. Templum Ephesiae Dianae
fol. 85 de Dianae templ. 91. [illegible] Dianae Tauro
polae 93. Neptuni 110. Aesculapii 114. 115.
[illegible] 119 cum effigie. de templo Libertatis
fol. 121. Felicitatis 123. Pietatis fol. 139. Tiberii 143.
Imperatorum fol. 173. Romae 177. Solis 208.
Elagabali 216. Fortunae 220. Martis 221 cum effigie. 222.
Veneris 227. 229 cum effigie. Antonini cum effig.
231. [illegible] templum 233. Vestae cum effig. 234
templo Augusti cum effigie 269.

De templo Apollinis apud Actium vid. Suet. lib. 11. c. 17.
De templo Apollinis marmoreis [illegible] quod Augusti
extruxit vid. Suet. lib. 11. c. 28.
Ad Dianam sive Ephesi [illegible] ap. Aristop. [illegible]. Ephesii
Beatam totam [illegible] habitat [illegible] in [illegible]
Templi [illegible] incendium. [illegible]
in vita philosophorum quod [illegible]
De [illegible] apud Alexandrinos templo [illegible] Lucan. lib. x. de
templa vetusti numinis antiquas [illegible] testantia [illegible]
[illegible]
[illegible] De templo Ammonis vide Strab. Geograph. lib. 1. pa. 105
De templo Aesculapii Strab. lib. 8 pa. 742.
Herculis [illegible] templum Strab. pa. 406. Veneris Corinthiaca
templum [illegible] Strabo lib. 8. 750. Jovis Senatoris, [illegible]
polyadis templum Strab. 9. 784.

[illegible] Thermarum [illegible] Adri[illegible] [illegible] Liber
[illegible] lib. 1. fol. 18. De Solis templo [illegible] lib. 1. [illegible] x [illegible]
xiii.
De templo fortunae reducis. Martial. lib. viii. epig. 65.
De templo Flaviae gentis lib. ix. ep. 2.
De templo Iani per Martial. lib. x. ep. 28.
[illegible] templum quod de monte albano [illegible]
[illegible]. Mart. lib. v. ep. 1.
Martis ultoris aedem construxit Augustus post bellum Philippense
De templis vide quaedam ap. Clem. Alexand. lib. contra gentiles.

Epitaphiu[m] Iani Ruyschij
qui Traiecti in Batavis
sepultus apud virgines Brandolinas.

D. O. M. S.

Nobili viro IANO RUYSCHIO
Domino in Pyllsweert
et
Dubbeldam.
Qui in mortalibus esse desijt
acerba hea morte
in primo aetatis flore raptus
A° Christiano ∞ Ↄↄ XCV.
Vix[it] aute[m] ann: M D.
Coniux moestiss.
et piissimi parentes
Ad memoriam posterorum
et
Spem futurae resurrectionis
N. S. M. L.
POSS.

Epitaph. Hugonis Assend. abb. Egmond
Ex Annalibus monast.

Anno millesimo c ter l octogeno nono
Sub Julii deno sex quino luminis xlimo
Vir quondam quartus abbas prorsus Hugo moritur
Assendelft clarus agnomine quo redimitur
Unde luit sua, namque viruit nova solis ab ortu
Nulla potentia nec sapientia digna benigna
Quit morientia tollere scientia signa maligna
Aut artes partus verus aut verba vel herba
Non mortis sortis prevalent nec plura nec gra
Ista palluerunt dentes siluerunt gesta relati
Membra putruerunt ossa nigruerunt sub devorali
Quisquis pervenis iste reminiscere in tegmine texti
Sub una ... buste presenti quod petra texit
Sim ut valeat cum Christo parte gaudendi
Orat summo deo cujus miserator nec :

Le beau frere (ce dit sr L. Henry) du sr Theodoric, me disoit qu'il vouloit se aussy faire huguenot, si je sçavois et luy pourrois monstrer que les chanoines se pourroient marier, sur lequel regard je luy presenta mes raisons avec un emblesme de deux palmiers, le quel se trouvera avec mes discours et remonstrances tant aux prestres ecclesiastiques que seculiers, a fin que je pouvois retenir leur favorable intercession etc.
Du cemitière ou il vouloit estre ensevely a l'exemple de Cyrus et pourquoy
La le trouva (dit il) en l'eglise
l'epitaphe ensuivant sur une tombe magnifique.
Cy gist le sr Jean vander Aa chlr qui trespassa en l'an 1540 le 11 d'Augst
Et madame Elisabeth d'Egmont sa compaigne laquelle trespassa en l'an 1540 le 13 de Mars.
Elle estoit fille de Monsr Guilame d'Egmont sr d'Ysselstein et de la motte de Malines et de mad. Walburge fille au fred. C. de Meurs
Luy estoit fils bourg de Henry van der Aa chlr qui avoit es.. mad. Margr. fille de Jean d'Arkel dit oom sr de Borkelo et d'Alst pueres

D. O. M.

S.

Conditionis humanae memor aeternitatem anhelans
Mortalitatis hoc breue momentum.

V. F.

Sum autem Arnoldus Buchellius Batauus.
Quem varijs Fortuna casibus
ipsis ab incunabulis
agitauit
Et tristi patriae cadentis fato
inuoluit.
Animum semper supra fortunam habui.
verae non immemor vitae et originis
Ingenium extra vulgum
censum exiguum et plebeum.
Quo tn. contentus honeste vixi.
Eruditionem omnesq. artes ardentissime amaui
Sapientiae studium licet irrisum no neglexi.
Tranquillam vitam extra publicas turbas
optaui
Et Literarum non ignobile otium
Non optinui.
Lites, controuersias, et nugas vulgi...
quantum potui fugi.
Amicitiam nemini feci.
Decipi quam decipere malui
Calumnias maleuolorum facile contempsi.
Secura conscientia.

vere amicos paucos malui.
Quam verbotenus multos.
Adversis oppressus laetam fortunam nunquam senty.
Quare post varias peregrinationes
Per Galliam et utramq Germaniam
Ac infelicem ex Italia reditum
Et infeliciorem ~~circa~~ in patria ~~moram~~.
In exilium voluntarium ac perpetuum
Ob negatum otium
Et fatalem meorum ruinam evitanda
tum demum inexstinguibili videndi discendiq.
ardore
Ann. nat. 24. profectus sum.
Tu vero quicunq es lector popularis vel peregrinus
Habes hic vitae meae seriem
Quam multi ut otiosam
sed rerum iniqui Judices
Nemo ut flagitiosam culpabit.
At si peregrina in terra hoc sepulcrū videas
Manibus bene precare
Et quod alys ex pietate attribui
mihi non nega.
Vale

D. Johanni Hurnio Med.
Leydis in x[illegible] [illegible] petri[illegible]
[illegible] leguntur

Hic situs est celeberr. D D Joannes Hurnius.

Histoire des folles amours
de. S[illegible]. par luy. ann

Le beaufrere du Sr Theodorir parti le iour des vendredi, ie [illegible]
sommes toutesfois de ma maistresse le passeport, mais ie n'ab[illegible]
pas de haste, et demeura la iusques a ce qu'elle me fist
sortir, laissant porter mes hardes sur un chariot de son
cousin, qui m'accompaigna iusques au prochain villaige
ou le debvois passer. icy il escrit une lettre au Sr Thi[illegible]
[illegible] de sa maistresse [illegible] ensuit. Monsr vre petit
chevalier creé de mons^r^ le conte vre beau frere et de
V. S. est arrivé aujourdhuy a ce petit villaige nommé
pouderlon, petit villaige d'une petite dame heritiere
au nom et armes d'illustre maison de Brimeu, illustre
aussi sur le regard de 3 chevaliers de l'ordre du toison
dor et croy si ie pourrois estre un tel chevalier, je
n'eusse si tost trouvé ma maistresse si cruelle
le escoutet de cest villaige m'a presenté son cheval
d'espaigne duquel ie me serviray au chemin en passant
plus oultre et d'autant que le temps a present ne permet
de vous escrire d'avantaige, je me recommanderai bien hum-
blement a vre bonne grace et a mad. vostre compaigne
sans oublier sur tout mons^r^ vre [illegible] et sa plus belle fleur de lys
en demeurant a icelle et a V. S. avec le tesmoignaige de mon
propre sang a iamais etc. Le dernier mot Jamais iavois ar-
rousé de mon propre sang que faisois sortir de ma propre
main etc. [illegible] le 13 d'avril on nous disoit que le
Sr Theodorir estoit trespassé d'une fiebvre chaude

Mon cry a tous princes et Republ.

Que le ciel et la terre perdroit leur lumiere, si ie tas ie ne pourrois recevoir leur intercession a l'avancement de mes armes et Amours.

En la tre a ma maystresse.

Ci donques Madame si iay esté fol, ie desire estre sage, mais ie ne scavois a quelle fin une sotte femme et servante de vostre mayson en mon logis me saluë sinon pource, que ie vous ay confessé d'avoir esté fol et insensé et aulcunefois unot pour l'Amour de vous, mais vous ne m'avez voulu donner aucun remede et helas la Romaine de palmes n'a point intercede pour moy a cause de la tryste mort de Mons.r vostre frere et principalement pour ce comme iay entendu que vous avez bien mocqué de moy et que vous avez dict en mon absence a vostre pere et toutte la compaignie de vouloir estre delivre de moy, a rayson de quoy, vous m'avez aussy commande de sortir / pourquoy madame ie vous supplie de vouloir pardonner mes folies, car o belle entre les belles, iay trouvé une remede contre le fol amour en me souvenant de ce que remarque Chrisostome, dont nous reciterons les paroles : Quant tu vois une belle femme qui a l'oeul estincellant, la face riante d'un regard plaisant, qui met ton esprit en chaleur, qui embrase ton desir, pense que cela qui te ravist n'est que terre, et que le feu qui te brusle n'est que fiente etc.

Changea d'amour de la tante au niepce fille de Theodoric de 11 ans l'an 1611 en febr.

De fort. fortunae templis plutarchus de fortuna Romanorum.

De Aesculapii templo Syracusis vide strateg. polyaeni lib. 5. 353.

Destructio templi in quo Hannibal Iuravit bellu Rom. Sil. lib. 1. 6.

Aesculapii delubrium apud Aegas diruta a Const. Euseb. de vita Const. lib. 3. c. 54

De fano Iunonis Apul. flor. 2. 230.

Corpus integru Wolbodonis Epi Leod. q[ui] decessit a[nn]o 1021.

Stirpe decens, veritate nitens Walbodo notatur
praepositus pridem Traiecti rectus et idem 271 Garophyl.
Bel. Sotrenari corpus S. Willebrodi Epi Tr.
q[ui] frisiis, Batavis, Danis, evangelii fundamenta iecit 211

Beyerlinc. Chronogr. 158

D. O. M. S.

PRAGAE

PETRI MONAVII VRATISLAVIENSIS
patricia familia nati
S. CAES. MAIEST. Medici
VIRI TRIVM LINGVARVM
ET BONARUM omnium
Disciplinarum cognitione
cum singulari pietate coniuncta
clariss.
MEMOR.
obiit a[nn]o M D LXXXVIII XII Maij
AETAT. XXXVII.

Principum Ep.

Apud platinā	silvii Aeneae pii II PP.	Romae ad vaticanū
	patris silvii piccolhominei	senae ad s. francisc.
	Nicolai V. PP.	Romae ad in vaticano
	eugenii IIII PP.	Rom. in vat.
	ioann. XXIII PP.	Florentiae ad s. Ioannē
	innocentii VII PP.	Romae in vaticano
	caroli magni Imperat.	Aquisgrani
	Ioannis ab arkel Epi Tra.	Ultraiecti in templo
in meis collect.	Wilhelmi de Mechlin. epi	cathedrali
	Ottonis de Geldria Epi	3
	ottonis ex Lippia epi	4.
	Reges Francor. Theodorici	Atrebati ad s. vedastū
	Sarrae Martinengus comit.	Lutetiae ad celestin.
	Annae memorancy. Conest.	ibidem
	Ennonis ab emda satrapae	Lutetiae ad s. severinu
	Henrici Sinder Rossensis Epi	Ad s. Andream
	Ludov. Chantereau Matisconens. epi	Ad D. Augustinum
	Chlotualdi regis	in chlotualdano
	Chilperici Pr. regis	Ad D. Germanum
	Georgii Ambasii Card. et Epi Rot.	Rotomagi in summo templo
	Io. Dux Bedfordiensis.	ibidem
	Ludovici Brezei Guber. Norm.	ibidem
	Wilhelmi de Genepe Epi Col.	Coloniae in summo templo
	Comitis Manscheyt.	ibidem
	Antonii et Adolphi a Shaumbenbush.	idem Epi
	Cumperti Neuenary com.	Ad S. mariā Hortulor.
	Guilielmi et Hermanni	ibidem
	Imp. Maximil. primi	Oeniponti ad francisc.
	Roberti Sanseverini	Tridenti
	Bern. Clesii Card.	ibidem
	Antenoris	Patavii
	Bartolomei Grandonici	Venetiis ad s. marcū
	Io. Mocenici	ibidem

Doct. viror. ep.

• Platinæ apud diversos ralci (?) sunt librorum additos.

Roberti Dodonei Medici.	Leidis Batavor.	In meis Itiner.
Jo. Budæi Jc.	Lutetiæ ad Celestinos	
Andreæ Naugery. P	Blesis ad lygerim.	
Ioan Ruelly. Med.	Lutetiæ ad D. virginé	
Roberti Gaguini. Hist	Lutet. ad Mathurinos	
Franc. Balduini Jc	Ibidem	
Jo. de sacrobosco Mathem.	Ibidem	
Nicol Lyræ theol.	Ad franciscanos	
Philip. Comminæi.	Ad Augustinianos	
Hugonis de S victore	Ad D. victoré	
Brunonis carthusien.	Ad carthusiens.	
Aretini		
Georgy. Cassandri Theol	Col. Ad Minoritas	
Lilly	Patavy.	
Dantis	Rhavenna ad franciscanos	
Stanislai Hosy.	Romæ in S. Maria transtiber	
Onuphrii	ad Augustinos	

Epitaphiorum . lib . IIII .
Si modo Deus vitam dederit . nec
quis alius me praevenerit . nam
Audio Gallum quendam tres paras.
Libros quorum primus veterum
2 . quae carmine scripta sunt . 3
recentiorum Epitaphia complecteret
Sed nondum vidi . Francofurtiae
vidi Libellum impressum . aereis typis
qui rariora illustriorum Epitha-
phiorum formas daret .

Primus Regum principum et militum . epit.
Secundus Doctorum aut in aliqua arte illustrium
Tertius Faeminarum Illustrium
Quartus Faceta Epitaphia . et quae sunt quae
[illegible]

Arnoldus Buchelius Batavus .

De [illegible] Petrarcha al. triompho d'Amore capitol 4.
De [illegible] templo Philostrat. in vita Apollonii lib. 1 c. 12
De templo [illegible] lib. 1 cap. 4. De [illegible] in [illegible] lib. 2 c. [illegible]
De templis [illegible] lib. 4 c. 8

De quibusdam templis [illegible] vide Euseb. de vita Constant. lib. 3
c. 52. 53. 54. [illegible] de [illegible] S. Theodor.
Templum [illegible] Annibal. Appian. 47
De famoso templo Aesculapii [illegible] Sozom. lib. 2 c. 4.
De Templo Herculis Gaditano vide Silium [illegible] lib. 3.
[illegible] templum [illegible]
De templo Apollinis [illegible] vide Silium lib. 12 fol. 144

Buzelin Galloft. 2 lib. c. 25. 362.

De Cysonio ita statuendu, principio canonicos habuisse seculares ex B. Ewrardi fundatione, quibq in cõe viventibq, et simul habitantibq Abbas præfuerat deinde portionibq in singulos canonicos divisis, pprositus. hæc etiã ad nrã tam̃ collegia referri pnt ut vestigia clarè demonstrat in monumentis archivoru extantia.

Idem par. 1. pa. 6

Ea tempestate oppida quædam et urbes magni nois castrorum vocabulo dicebantur, (ut Lovanium, Antwerpia, Gandavu, Valentianæ Duacum) propter impositas eis arces castellaq tutandi gratia. sed inscitiã suam hic prodit auctor, cu illa loca, q nunc ampla satis, eo tempore magni nois urbes fuisse tradat, quæ ex castris et castellis paullatim ædificiis adiunctis oppidorum primum inde urbium formam acceperunt. addit vero huic rei versu ex 9 philippidos, debile argumentum

Quæ sua gens tuta esse queat, urbemq tueri ꝑ arcem

Buzel. lib. 7. pa. 316. Aº 1303 a Joe et Guidone fratibq bellu in Zel. portatur, acceptu eius initio in Casant insula no leue damnum a Guil. Hamone q illa ex improuiso inuaserat. feliciq in Valachria pugnatu Vera iuxta, bis pꝰlio victus Hamoniq captuq Middelburgu insulæ caput.

Vbi de profectione Hierosol. Episcopor. Germ. ex verbis hac fere
scribit auctor vitae Altmanni Patauiensis Epi. De Altmanno
nempe tum A° 1064 praeposito Aquisgranensi cum Sifrido Mo-
guntinensi, Gunthero Babenbergensi aliisq. Hierosolyma
proficiscentibus, et periculo ipsorum ac spoliatione in via.
Orstholi olim habitauit nobilis vir Botgin cuius filius
Odalfus tempore Caroli Magni et Lud. pii cuius meminit
Dibaeus lib. 1. rer. Brab. et ex eo Josephus Geldolf Ryckelius
Abb. S. Gertr. Lov. in sua Vita Gertrud.

Traiect. Eccl. Epistola ad Fredericum Col. archiepm de Tanchelmo
seductore. Hic (inquit) sacramenta ecclesiae Dei execranda puta-
re ausus est et ea olim iugulata: nihil papam, nihil episcopos
nihil archiepiscopos, nihil presbyteros aut clericos asserens. Ec-
clesiam se ac suos tantum esse contendebat. Fidei nostrae petra-
cterem diuidere ausus est. In maritimis primum locis rudi po-
pulo et infirmioris fidei venenum perfidiae suae infudit et
per matronas & mulierculas errores suos paulatim spargere
coepit. Audiebat illum populus seductus sicut Angelum
Dei.

Extant literae Traiect. Ecclesiae ad comprouinciales ecclesias
Monasteriensem, Leodiensem, Mindensem typis edita cum superiore.
In Epistola Gebhardi Epi Herbipolensis nominatur Gotebaldus
Traiectensis Eps inter fideles Imperat. hec typis edita.

De Tanchelino quidam papicola annotarat ad marginem de
Epistolae supra positae: Imago Luteri Caluini & similium.

Ad pag. 238 de Barda vocabulo vide lib. 2. c. 9 obseruat.
Henrici Ernsti

Memorien

van Vliet van Woerden / ofte van Wyngarden

Ruuys, Arebelt in Hollant.

Uuyt de leenregisters eertyts Stichts ende Hollants ontrent 1400.

Gysbrecht van Vliet Gerrit Jacobss woonende Utrecht ontfangen een gerecht in Demmerbroeck mede lande van Woerden dat is groot ontrent 3 hoeven met tienden ten rechten leen.

Gerrit van Vliete ontfangen 39 merghen L. gelegen ter Ouderkercke / Item dselve thuys te Vliete met ij hoeven lants daert op staet, ende van [illegible] mergen

H. Jan vanden Vliete h. Gerritssone ontfangen 39 mergen tot Ouderkercke, Item syn huys ten Vliete etc. te houden gelyck syn voorvaderen vande graefschelickheyt gehouden hebben, Item 16 mergen gelegen mede lande van Vliet vanden Ysseldyck / ten rechten leen /

Gerrit vanden Vliet Willems vanden Vliet ontfangen, ontfangen den hoeve van 20 mergen gelegen in Marssenbroeck. etc.

Gysbrecht vander Vliet woonende tot Utrecht

ontfanc dat dageure geraeckt van ... sche
Lant geheeten Meerbrucke met twee sneden
Grof ende smal gelegen inden carspel va Over-
water. ers

Johan van Woerden h. ... blyt verclaert dat Gysbert va
Meele vader h. Gysbert van Meele altyt den
naem ende wapen gevoert h. dat hy ende
syn ha: vader ... altyt voor edel
ende machtich gehouden hebben comende van broeder
scheydinge vanden heer van Woerden als wy
onder waerheit bevonden hebben ers. den 26 Apr.
1520.

Jutte Roedalle van ... Mergriet vanden blyet ...
... in ... vanden ... s. Jans ...
12 mergen ... in ... ers. ... a° 1413 ...
... gehebbende ... van ... het ...
van blyet ende ... vander. van Meerbos ...

Willem van Bliete ... Gerrit van Bliete bekent
...lude over syn ... van Johan va ...
met Joffr Margareta Woutersd van ... 1392.

h. Gerrit vanden hunne bliete ... mansio in ...
... van ... onder ... gelegen tussen Ja-
cobs lant vanden Bliete. A° 1306

Recognitie Jacobs vanden bliet ... Gerards ... 1359.
Recogn. h. ... soon van Gerard van Bliet 1395.

17

Die proost van oudemunster heeft [illegible] van Bredevelt[?]
verleent Jan van Vliet synen neve int lant van
Haestrecht, 20 m. l. iij hoenres [illegible] dat leen[?] van
Oudewater. En Wouter mitten [illegible] gheheten[?]
xij junij 1472.

Int dootboeck van St Siebaers abdy[?]

iiij non. Memoria Dne Ade matrone de Vliet.
Swedera de Vliet cellar. conventus vallis B. Marie.
Domicella Elysabeth de Vliet.
Gerardus de Vliete. Henricus de Vlyet.

Jr Gysbrecht Gysbrechts sz van Vliete met Johan van
Lyenberch Johans sz haer man draghen op alle recht
dat sy hadde ende ~~[illegible]~~ hadden gedaen[?]
[illegible] onder J. Ade Gysb. dochter van der Vliete
haer suster [illegible] proostie van St Marien te Utrecht[?]
hout. ao 1376. Harman Johans soen van der
Vliete 1392.

Acte waerby hertoge Phs van Bourg/ richt[?]
Willem van [illegible] [illegible] m. l. [illegible] mede
baron[?] van Heemskerck. by ouderdacht[?] van
Hugo van [illegible] ao 1440.

Gerrit van der Vliet met Willem en Jonfr. Heilwijbar[?]
syne kinderen die hy hadde by synre [illegible]
Jonfr. Elysabeth Brant [illegible] suster van der oude
[illegible] Jans oude [illegible] van Woerden [illegible] 1351

7 ampliatie van vliet nonne tot heilbinhorst ao 1373.

ten sterkten mark gestichte vande kinderen van Gysbert van Vliet ... ao 1331. wiert mentie gemaect van h. Arnout van Vliet ridder. ten waere dat ... hem hadde begeven, ...

Gerrit van Vliete Wernarts soon gestorven ... gent. den Abt van Egmonde ... als hem quam ... tottentuinde ... van Noortwyc ... ao 1370.

Ao 1399. wiert in ... leenbrief van h. henrick vande Leck h. tot ... ende ... Willem van ... ende Boudewyn van Tuyll knapen

Coop van ... by Willem van Vliete en Johan vande ... 1399

Claes van ... als voocht vant convent der susteren S. Maria tot Haerlem ... ao 1490.

Gysberte vande Vliet Abdisse van S. Marien ... 1436.

... vande ... van Vliet met syne ... h. Johan van

vande

vanden Vliet etc. mit Gunninga van merkte
brieves voor de oude motte destructie van oude
Water verbrant waren de aº 1411.
Bekenninge vant selue Huys van Vliet oude
aengeerende Gorden ag. Gerrit van Vliet
te Goude tot een onsterffelick leen. ende aº
1441.
Bekken donatie aen de hh van St Catarina tot
Utrecht. beginnende Wij Gerard vanden Vliete
ridder ende Ade vr. vanden Vliete maken cond
dat wij om onser zalicheit ende onser vorouder-
ren gegeven hebben ende geuen mit desen den com-
en broeders van S. cater. tot Utr die houder
sin van desen brief in rechter aelmoessen, ein
halue hoeve lants gelegen ande Ny etc.
In orkonde Wij Gerard hebben desen mit onsen zegele
besegelt, ende hebben gebeden wij in vr. Ade
voornt onsen oom in l. heere h. Gysebrecht
h. v. Lingen en onsen l. h. en swager h. Simon
van Benthem ridders dat si Ade vrau
voornt Vliete om dat si geen segel en hift
etc. aº 1311. onder hangen 3 seg. in groen
wasse

Inde memorien vande Minderbr. Utrecht beest
gebonden Gysbertus de Vliet
Borgen voor h. Gijsbrecht van Nyenrode ridder an
het capittel s. peters Utr. Gerard vanden Vliet
knape ao 1347. segelt met de geschaecte [illegible]
Noch voor Splinter van Nyenrode ao 1331 mit
der gheknoopte [illegible]
J. Jutte van Zolms Willems dochter van Rubem ao 1542.
Claes van Rubem Willemsoon 1543.
In seecker maechgescheit tusschen de kinderen
van Godschalk van Vlimmen vant iaer 1580
compt Gysbrecht van Voorde ende van Vliet
als momber vande kinderen vant vaderlick
geproceert by Joffr Anna v. Voorde van
Vliet syne suster.
h. Johan vanden Vliet ridder staet onder seecker trans-
port gedaen by Arent Zuermont [illegible] Com. van
S. Catarinen t Utr. ao 1412
In seeckere memorie van s. Jans kerck mentie
gemaect vande verkoepte Jurisdictie van Gerart
van Vliet. knape ao 1302. 1325. h. Gerart
vanden Vliet rid. syn br Aelb. br vanden Vliet
doen van voor segelt mit 3. gheknoopte [illegible]
Ao 1398. man van Hollant. binnen Utr. [illegible] Gerard
van Vliet.

hure brief van ix m. l. mds gheleghen vā polbroec
bij Gerart vanden vliete knape dz aº 1396.

In monasterio Egmondæ in aulâ quæ dicitur comitis fragmentum in pariete:

. . . EVER PIVS PERT A . . .
. . . M TRIB POT
. . AN AVG PIVS PC . . . .
PII PERT AVG FIL ET M
MAXIMC PERP AVG

In tegulis vetustis coctis
EX GER INF
LEG XXXII

In cœnobio Roomburch prope Leidam ad veteris Rheni alueum:

IMP. CAES. L. SEPTIMIVS SEVERVS AVG ET
M. AVRELIVS. ANTONINVS. CAES COH. XV
VOL ARMAMENTARIVM VETVSTATE
CONLABSVM RESTITVERVNT SVB
VAL. PVDENE. LEG. AVG PR. PR. CVRATE
CAECIL BAVE PRAEF.

A tergo eiusdem saxi

. . ES NERVAE TRAIA C
. . GER DACICO
. . RIB P. PP. COS XV
P LVCENSIVM P E.

CO XV

In alio saxo ibidem.

. . . RVS PIVS PERTINAX AV
XIM TRIB POT VIIII IMP
AVG PIVS PONTIF MAX
P L. SEPTIM SEVER PII P F
COH XV VOL CR LE
G. AVG GER PR PR PER VEIL.

In Alfen
In lapide cocto reperto in sepulcro

ADE
LART D
IIII NON
AVG

In conventu Sion prope Delft

Columna reperta in Uligine prope Naeldwyck in quâ haec inscriptio:

IMP. CAES
M. AVREL ANTO
NINO AVG. PONT
MAX. TR. POT
XVI COS XIII. ET.

IMP CAES
L. AVREL VERO
AVG. TR. POT.
II COS. II. ARMA
A. F. C. M. P.
XII.

In Maersen supra postes templi

EHLDEHART RICLINT.

Leg. d. lasp. in limine inferiori sic

THIDEHART RICLINT.

In Haga Comitis in aedibus praefectorum de Wassenaer.

...EVER. PIVS. PERT. A. ...
... MAX. TRIB. POT XIII ...
... NTONIN. PIVS AV ...
... ER MILIT. LEG. I. ME ...
... ENEDIORV ...

In castro Londersloot prope Traiectum in tumbâ saxea.

ADNAMATIAE R(A)
D. MAILORIVS (ET.) VICTOR ET M.
MAILORIA MAIORENA
FILI. F. C.

CONVIVIUM SATYRICU[M]
in quo varia noſtri temporis vitia reprę-
hendantur.

AD LECTOREM.

Non mea privatim quemquam læſura Camœna eſt,
Cum ſtringit tardis crimina prava modis.
Sed ſcelerum faciant largos quod tempora rivos
Noſtra dolet, querelas ſed rapit aura preces.
O poſſem duras mentes animosq; movere,
Crimina dum carpo ſi ſua quiſq; ſciat!
Sed fruſtra, εἰς ψάμμον σπείρω, nil carmina proſunt,
Quin ruat in preceps vulgus inane vale.

AD ZOILUM.

Quid mea liventi ~~[illegible]~~ ſcrutaris carmina lingua.
hic tibi nunc nullus Zoïle Homerus erit.
In minimis laus nulla datur; tu maxima carpe.
Namq; patent populo carmina noſtra rudi.

SVMMA ERVDITIONE VIRO VERAque Nobilitate prædito Huberto Buchelio Domino ac patruo ſuo colendiſſimo

εὖ πράττειν

Humanum genus uſqueadeo depravatum patrue omnibus modis obſcurande ut nihil fere addi ſcelerius poterit, ad extremum impietatis gradum perveniſſe nemo eſt qui ignorat. ita ut virtus contemnatur, iuſtitia laceſcetur, pax odio habeatur literæ alga viliores ſint, et Muſæ mendicare cogantur. O ſæculum perverſum et impium. Certe quoties hæc apud animum meum reputo mortalium vicem quam miſerrimam eſſe fateri cogor. Aurea illa ſæcula tantum veteribus decantata prorſus evanuiſſe video.

Iam ferrea ducetur ætas
et tandem fugere pudor verumque fideſque
In quorum ſubiere locum fraudeſque doliq;
Inſidiæque et vis et amor ſceleratus habendi

Hæc monſtra totum terrarum orbem invaſerunt nec quicquam intactum aut ſanum reliquerunt. Ubi igitur locorum tutum bonis erit domicilium. certe nuſquā O mores o tempora. Sed quorſum hæc inquies? Quid te ante ætatem ante tempus ad ſcribendum compulit. fateor equidem mi domine hæc non eſſe ætati meæ aut ingenio convenientia, fateor inquā me nullis eloquentiæ ſpiculis armatum, nullis rhetoricis coloribus imbutum. invitum elinguem et ut dicitur ἀμουσότερα λειβηθρίων. ſed ut ait Satyricus

Cum natura negat facit indignatio verſum.

Quare calamum arripuis noſtrorum temporum perverſitate ad ſcribendum ſum coactus. ſtimulumq;

curricti istud addidit dolor. Habes hic rationibus
tur scripsicum. Quare autem tibi dedicaverim
multæ simul causæ concurrerunt: primum me tua
movit erga nos affectio, deinde sanguinis coniunctio,
postremum tua authoritas erga Musas animus. Te
igitur patrue doctissime etiam atque etiam rogatum
velim ut rudem hunc libellum prima mei ingenioli
fundamenta et principia, benevolo animo accipias
extet nunc in te voluntatis et studii perpetuum ar-
gumentum, forsitan compositionis subtilitatem non
invenies, sed velim spectes animum non rem, quamvis
in vile per se sit munusculum, voluntatem tamen
dantis tibi devinctissimam esse putabis. Vale
mi domine et det tibi Deus ter Opt. Max.
longam et felicem vitam. Ex Traiecto inferiori
pridie Calend. Februarij. Anno a genere humano
servato CIↃ IↃ LXXXIIII.

Tuus ad omnia paratissimus
Cliens et cognatus Arnoldus
Buchelius.

Conuiuium Satyricum
Ad doctissimum virum Hubertum Buchelium

Colloqutores. Vranco, Theodorus, Candidus, Iunius, Bassenus, Quesnous, Magnus, Gysbertus, Helmannus

Postquam
Exsaturati epulis et amor compressus edendi
Statim Vranco ne fabularum iocorumque ferculis conuiuae carerent salis sparsura capit. Dubitantibus autem conuiuis quanam potissimum materia haec fercula condirentur, Theodorus in haec verba prorupit. Nullum vt arbitror amici condimentum aeque stomacho nostro conducet ac Democratica irrisio vt inde in spurcissimorum vitiorum grege dentes acuamus. Ad haec respondens Vranco recte dicis inquit Theodore, in tuam sententiam pedibus vt dicitur omnes ibimus annuentibus conuiuis. Theodorus primum ferculum nempe Impietatem produxit in quam omnes sanguineis dentibus irruunt. ille autem maiorum pietatem commendans in illam in hunc modum inuehitur. Maiores nostri vt simplicitate ita etiam pietate multum fuerunt praediti, qui impietatem blasphemias, superbiam, Libidinem, Auaritiam et Ebrietatem non solum vituperabant, verum etiam ex hominum memoria tollere conabantur. O aurea secula quibus felix virtus et aurea regnabat honestas, sed senescente mundo vsquequaque cuncta virtute inualuit

ve

ac vitia ut principum locum invaserint et vix sola
memoria virtutis extet. Viget ubique impietas
quae se Gygantea mole extollit verior ne Jovem
omnibus suis regno in exilium mittat et terre inseri-
tur maria, cum terre filii superposuerint Ossam
Olimpo. Ubi moraris tuo fulmine Jupiter? in
disturbaveris hoc opus actum est. Nulla vel libero-
rum in parentes vel parentum in liberos est pietas
utinam remansit. evolavit; quam mundi partem petit
Sarmatiam, Indiam, novas insulas, et quid ultra?
vanum est oleum et operam investigando perdide-
runt nec ullum nobis vestigium relictum
est: quid tandem cum hominibus? quid? nisi
Sicarius ipse regnaturus advenit omnia tam divina
quam humana iura pervertentur. Hinc dira terre
facies o verum proverbium ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ λύκος
esse parens gnatam, linquit quoque filia matrem
frater obtrectatur fratri soror sorori, parum
est vidi qui restim in fratris necem emerat qui
carnificem ad fratrem e medio tollendum condux-
erat. Tullia non fuit verita super patris cada-
ver currum agere. Neroni matrem occidere
ludus erat. usquiadeo nihil impietatis relictum
fuit. Tum Junius antiqua illa sunt sed nostro
tempore clementius agitur nos enim qui Christiani
vocamur nihil pietate antiquius ducimus. Cui
respondens Theodoricus toto inquit mi Juni caelo errari
videris. scelera nostri temporis omnes veterum
superant Tragedias illa enim quae veteres scripta reli-
querunt partim sunt ficta partim exaggerata
quae vero hodie ante oculos vidimus praesens probat
veritas. Hec confirmans Bassianus me miserum
inquit cum talia scelera quamvis adolescens sim
saepius tamen accidisse memini et nisi brevitatis

causa pretermittendi maximum exemplorum aceruum
tibi congerere possem. Sed utinam ut credis horum
flagitiorum cum ipsis autoribus extincta fuisset
memoria nec apud posteros tante impietatis man
sisset libido optime profecto cum hominibus age
retur. Verum illa contagio seu pestis ut totum tam late se
quasi mundum suo iamdudum veneno infecerit et
omnis remedii spes adempta sit. Adhuc dicimus
certo si ita est qua iam vincula humane societatis
rupta sunt nec inuenirem artificem qui ea resar
ciret superesse etiamsi ipse Vulcanus cum suis
Cyclopibus id conaretur efficere, nisi Deus Op.
Max. qui optimus omnium artifex negotium
illud susceperit. Cui Urania vera dicis tum sed
iam stomachum hoc ferculo repleuimus qum hi
quem phebus Castalio de fonte leuauit Musarum
nectare pectora nostra a cruda illa voratione
rauca leuias.

Quid faciet pietas vbi ~~cuncta~~ tanta licentia regnat
Nec lex vlla valet sed vbi peruersa malorum
Regnat congeries sceleris collectio praui
Quid frustra segetes sterili tellure fatigas
frustra littus aras nec habebit sentus aristas
Crimina nam tellus vetus faecunda recepit
Et pietas mundum nuper deuicta reliquit
Tum Funius

Non ego sum tanti, reuocem pietatis Amorem
Illa diu terram non reditura fugit
Improba mortales suasit persuasio mentes
Temneret vt sancta cum pietate Deum
Tantus amor sceleris mortalia pectora cepit
Que sub adhuc duro pondere mersa iacent.

Tum revocate gradus rectosque incedite greſſu
Impietas caeco caeca furore ruit
Quid iuvat immenſos Craſſi ſeruare theſauros?
Quid niſi ſint iuncti cum pietate feres?
Quid Nero quid reliqui pulſa pietate fuere
Scilicet extremi nominis vana rogi
Cuncta feret tempus manet aſt pietasque fidesque
Cæcus abit luxus faſtus inanis abit.

Hinc Theodoricus ſecundum nobis attulit ſeculum nimirum ſuperbiam levi iactantia egregie detectam more Gallico huic addidit Franco maniem nobilitatem immenſo ſumptu conditam, quam ille ſtupeſcentibus omnium manibus primum merſit et utri lingua in hunc modum excepit praedicatam ſceleſtiſſima ſum praecitis tuis aſſertis, quid moraris? o ridiculum facinus, omnia faſtu turgent, omnia inani iactantia intumeſcunt. Cum infima de plebe viri iam cryſtas tollant ut gemini ſimul ex terra exeunt, neſcio quod reges et duces progenitoribus ſuos faciant. Egregia ridiculæ iactantiæ exempla egregium nobilitatis genus. Certe quidam tam tumide incedentes nihil a ſtatuis marmoreis differunt Bellum aliquem et Iovem Olimpium putares pone adulatorum turbæ ſequuntur o ridenda pectora quibus praeter veſtes nihil ineſt laudabile. Egregium illud Boetii philoſophi et poetæ doctiſſimi carmen.

Quicunque ſolam mente præcipiti petit
Summumque credit Gloriam
Late patentis ætheris cernat plagas
Arctumque terrarum ſitum
Brevemque replere non valentis ambitum
Pudebit aucti nominis. &c.

Sed unde oritur illud tam peſtiferum vitium?
Ex improbi hominis opinione, ex opum abundan-
tia et adulatorum perverſa conſuetudine. Veriſſi-
mum illud Euripidis: Mortalibus morbos parit
quicquid mediocritatem ſuperat. illa n. optima
omnibus in rebus ſi adhibeatur eſt virtus. Eſt
etiam inquit Theodorus malum quod Graeci
φιλαυτίαν vocant nimpe Amor ſui fons
omnium malorum qui caecos homines efficit
et ſuae originis oblitos, ex hac oritur ſuperbia
mentis improba elatio, contemptus proximi
et ſimilia vitia. Tum Candidus Ambitionem inquit
maximas in rep. peſtes gignere nemo eſt
qui neſciat eſtq. Claudiano teſte Avaritiae
nutrix quod Craſſi vita ſatis indicat. Hunc
ſermonem interrumpens Junius nec ego illos lau-
dandos puto inquit qui animo ſunt tam abiecto
et vili ut ſe vix homines eſſe meminerint
aeternamq. ſe habere mentem neſciant. Ad hac
Theodorus minime reſpondit ſed modus eſt ſer-
vandus in omnibus, quare iam ante pauca de
mediocritate dicta ſunt a qua in quamcunq.
partem declinaveris te peccare arbitror. Itaq.
optima illa eſt ſententia Phavorini: Nunquam
de te ſuperbam opinionem conceperis, neq. contra
de te nimis humiliter ſenties. ſed tamen homo
cum ſis fortunam memineris communem. Et
Ariſtoteles dicit: Ambitioſum vituperamus et illu[m]
qui nulla gloria ducitur. Tum Oranio Sunt
etiam quidam qui neſcio quam nobilitatem iacti-
tant hi quam religioſiſſime ſuperbiam colunt
ſed vereor ne Nemeſim in ſe concitent. Quid
ni inquit Candidus hi homines riſu digni ſunt
hi in tantum criſtas tollunt ut nihil plebeium
admittant vel vos ipſi neſcio quam non minorem [et intra veſtibulum quidem]

B

ingeniis fingant quae insignia eruant. Tum
Uranio Auriculis Midae ut credo Stradios
Recte monet Theodorus ut dignum sit habeat
ossa operculum. Huic si inspiciat quis magnificam
illam nobilitatem et parentum res gestas haud
patet

Infectas didicit polluto fingere lanas
pollice congestum rapuit pater illius aurum
per multos annos magnum genus Alternus sub
Quo tondente virens iuveni mihi barba sonabat

O miserum seculum ubi nummi nobilitatem et
honores pariant virtus inusa contemnuntur
Sed valeant hi cum sua nobilitate tantum tam
absunt ut sint nobiles. Certe virtus sola
Nobilitas teste Iuvenale. et Antisthenes inter-
rogatus quid vere esset nobiles qui vera virtu-
te sit praeditus, ~~monet~~ respondit habet in se unde
vera nascatur nobilitas. Adhaec Candidus pulchrius
teste Solone parari quam creari nobilem. Sed nec
quicquam homine libero indignius quam aliena
virtute uti in eaque torpescere. Sed maiorum
monent insignia et statuae generosos
animos ad aemulandam maiorum virtutem exci-
tant. Cum Uranio vera dicis Iuni verum qui
quamvis illustribus orti sunt parentibus, veluti
sus in volutabro caeni in suis sordibus volvuntur
quoniam honore digni sunt. An non magis vitupe-
randi cum tot habeant ad virtutem incitamenta.
Sed illud in illos maxime competit

—— —— *video meliora proboque*

Deteriora sequor. Et quemadmodum ~~veluti~~ splendor in obscu-
ra speculi parte nusquam apparet vel veluti
Sol crassa et obscura nube obvolutus nullos
radios emittit, ita nec gloria maiorum in
flagitiosa posteritate elucescere potest. ~~Recte~~
igitur Iuvenalis ad Ponticum scribens canit

Stemmata

Et enim ita quid faciunt? quid prodest Pontice longo
Sanguine censeri pictosque ostendere vultus
Maiorum et stantes in curribus Aemilianos ac.
Si coram Lepidis male vivitur. etc
Incassum igitur laborant qui omissa virtute
Nobilitatem tanquam haereditario iure a maioribus
expetunt. Nobilitas n. cum virtute coniuncta
est sine qua stare non potest sed indissolubilis
est socia et comes. Unde vera est illa sententia
Senecae Tragici
Qui genus iactat suum aliena laudat
Et recte Ulysses apud Ovidium
Et genus et proavos et quae non fecimus ipsi
Vix ea nostra puto.
Antigonus etiam adolescenti viro forti progenito
sed degeneri praemium patris postulanti sic res
pondit Ego mi adolescens mercedem et munera
dare propriae non paternae virtutis causa digno
soleo. Etiam apud Turcas nullam generis haberi
rationem audio cum ex propria non maiorum
virtute creantur Centuriones Duces et Rectores
gentium ita ut saepe opiliones vel subulci in
magnos viros evadant et regum filii eorum
vicem subeant quod quidem laudandum fore
institutum nisi vires corporis magis quam
animi virtutem respicerent. Adhaec Candidus
Andronicus monet Boetium qui nos eodem omnium
conditore creatos esse canit ita ut nos ipsa
origine vitae nobilitatem divinam nobiscum
feramus, quam tamen multi statim tantis
sceleribus conspurcent ut eam penitus deserere
cogantur.
Quid genus et proavos strepitis?

Si primordia

Si primordia vestra
Authoremque Deum spectes
Nullus degener extat
Ni vitiis peiora fovens
proprium deserat ortum.

Occurrit etiam celebre illud Imperatoris Maximiliani responsum, petenti a quodam nobilitatem ita reddidit: mi fili te divitem facere in mea est potestate, creare autem nobilem non, [illegible] nam vera nobilitas non Imperatoris voluntate sed sola virtute acquiritur. Egregia vero vox et tanto viro digna. Cum quanto valeat hodie illa nobilitas cum suis nummis at tu Ianni facetissime Musas tuas tanquam Apollinem in hanc invita. Adhuc subridens Iannis respondit: Ne tu ridiculus homo es an putas me nuptias cum Musis contraxisse ut mihi ad votum carmina suppeditent.

Scande polum surgens animique superbia victrix
Vade foras virtus simplicitasque rudis
En nova perversis producunt saecula mores
Sunt nova cuncta novis heu mala quanta latent
Prisca pharetratus deridet tempora fastus
Heu mihi quod pharetram iam quoque fastus habet
Ecce petit cunctos venatus ille sagittis
Et sunt Lethaeo spicula tincta mero
Tristis Amor valeas vestros habet alter Amores
Qui fastu nimium rumpitur ipse suo
Cur nostras etiam didicisti laedere mentes
An non sufficit Gallia blanda tibi
Hispanus vestris subiecit colla cathenis
Romanos laudes succubuisse tibi
Germanusque parat vestras suscipere leges.

De nobilibus nostri temporis quid alii dixerint [illegible] quid dico [illegible] nisi quod fabulator ille Phrygius [illegible] de simiis narra[illegible], [illegible] qui virtute meritum [illegible]
[illegible]

Quas durus quamvis nunc tamen Anglus habet
Non satis hæc vestris voluisti subdere regnis
Nos et habet leges Belgica terra tuas
plaudite perversi sceleris proterva propago
Quos frustra nomen Nobilitatis agit
Cernitis ecce frustra pictos in imagine vultus
Pravum degeneres arguit ingenium
Quid iuvat auratis incedere vestibus amens
Maiorum vel quid nomen inane iuvat
Ipse Nero Æneadæ fuerat Lux ultima gentis
Cuius in imperio Martia Roma fuit
Profuit haud illi virtus vel gesta parentum
Nam magis hinc oneris quam tibi laudis erit
Tollant maiorum bardi super æthera gestas
Dedecus hæc pigra posteritatis habent.

Hinc aderat Quesnous quem ut Janius vidit vale
iucundis Musis propino tibi inquit Cognate ut
tu eodem quo nos igne calescas. Cui Quesnous
animitus inquit mi Juni habeo, quia iam clamando
raucus sum factus. Quur igitur inquit Bassin
nobis adest. ad hæc respondit Quesnous unice
mi Bassine nisi e foro venio me studiosissimu[m]
nosti. Dii boni inquit Bassinus miror te
non plane mutum factum esse. Ego n. magis
in eis tractus versandus sum illis clamoribus
et litibus. quibus se mixtum illi causidici
reddent defatigatus ut nolentem volentemque
in suam sententiam pertraxerint. Tum ille
pater inquit tam vili pendere Jurisconsultos qui
sacra iura tractant sine quibus societas humana
consistere nequit. ad hæc Bassinus non ego iurispru
dentiam quam omnibus maxime necessariam esse
nemo est qui negat sed eos tantum reprehendo

Sed magis inquit illa sacra pecunia cuius causa nos paullatim commotior noli ut antea quam ne ipsi [illegible] [illegible] [illegible] subeant suis iudi tium

qui cum ſacram illam artem profitentur ne ſummis quidem labris eas attingunt ſed ſaepe praetextu eius maximam omnibus iniuriam faciunt quam artem practicam vocant, o verum nomen et profeſſoribus ſuis dignum. Tum Theodorus missa inquit haec faciamus. Tertium n ferculum iam appoſitum eſt nempe turpis Ebrietas vnde madens Tum Iunius exclamans ohe quod monſtrum et ex hominibus beſtias ex ſapientibus ſtultos facit. Certe miram inquit Erasmo refers metamorphoſin hinc credo apud Ouidium nautae Bacchum ſpernentes in varia animalia mutantur, ſed quae dotes quae bona hominibus largitur? Quid? haec (inquit Iunius) ſignoras? praeter diram illam mutationem, omnium rerum oblivionem, linguae hesitationem, animi garrulitatem, Iram ſubitam (qua maxime laborarunt Alexander) adfert. hinc Magnus noſter aderat. cui inquit Quaesiuus salue Magne te ipſum expectabamus: quid tam diu cunctaſti Contierrandum meum (inquit ille) poculo vno atque altero salutaui: ſed quae nam vis (inquit Iunius) in poculis illis. Miram audies (inquit Magnus) primum n lingua laxauit habenas et garrulum effecit ſecundum eum delirum reddidit ita vt multa temere effutiret quare memor factus illius virgiliani. Arcanum demens detegit Ebrietas
Finem fabulae expecto, quare tertio iam ſumpto poculo ex homine brutum animal ex diſertiſſimo prorſus mutus factus eſt. hoc igitur vetuſtis ex antiquis ſcriptoribus repetitos recitaui:
Sic tibi ſic alios nocuerunt dulcia vina
Qui nimis potare ſolent nec iuſta requirunt
vinum Centauros fortes quoque perdidit olim. &c.
hinc (inquit Theodorus) maiores noſtri Bacchum inſanum finxere. et merito a priscis odio Bacchum

videbantur qui nimio vino se ingurgitarent
Et Solon eos duplici pœna afficiendos
esse putabat qui quicquam per ebrietatem
commisissent. Certe luxuriosa res est vino
lentia teste Solomone et tumultuosa ebri
etas multisque in locis sacra scriptura pessime
audit. Sed inquit Veranio ita hodie ebrietas
quibusdam probatur ut totis noctibus eo se
studio fatigant sobriosque ut ignavos rideant
quod Flandri illi quos Flammingos vocamus
satis probant, qui si diem dominicam aliasque
sacris rebus destinatam sobrii traduxerent
se maximum scelus admisisse putarent. Ne
mireris inquit Quesnoius de Flandris, nostra
tes etiam illam artem minime negligunt.
Sed innumeros professores et gymnasia huic
sacris dedicata invenies qui singuli magistri
innumeros studiosos secum trahunt. qui ut
verum loquar. nullum nephas eo putant
iucundius. Ad haec mirum est inquit Candidus
homines tam fœda insanire delectari cum pre
terquam quod rationem, valetudinem, memoriam,
sensus, formam, gressum, anhelitum omnemque
cum corporis tum animi vigorem, labefactat
summam suis cultoribus ignominiam parit et
Deo offensos reddit. Hoc vitio inquit Quesnous
magni etiam viri laborarunt. Nempe Alex
ander cognomento magnus, cui Androcides dicere
solebat: Vinum potaturus Rex memento te
bibere terræ sanguinem. Antonius item triumvir
omnem militarem gloriam vino mersit cui adeo
fuit deditus ut de ebrietate sua optimo vino
commentarium ederet. Cicero etiam rumor
M. Tullij filius virtutem patris sui in se vino

delevit binos n. congios uno hauſtu haurire bibere
ſolitus fuit. Sed eccum Cl. expertus adeſt
ſpectatus, date homini locum. Unde tam
ſero ex lupanari credo. Adhuc quid inquit
C. expertus ludis me? cum pulchris ſaltavi
mus puellis honeſte tamen cum honeſtis.
Credo inquit ſtante te omnia honeſte feciſſe
praeter illud unum quod ſaltaveris quod ego
vix honeſte fieri poſſe puto, nec unquam refugi
quo etiam animo feceris nam quod per ſe
turpe eſt quomodo honeſtum fiat non video
Omnis autem motus in ſaltatione non modo
ridiculus verumetiam turpis et obſcœnus
habetur. Cum igitur malus ſit per ſe iſte
motus quid intereſt quo animo ſemper ſit malus
et turpis. Verum audiamus Ciceronem pro
Murena. Nemo fere ſaltat ſobrius, niſi idem
inſaniat. Tiberius etiam in hoc ſummopere
commendatus eſt a Dione quod ſaltatores
ut inutiles et qui militum virtuti ſunt
contrarii urbe ejecerit. Et etiam Alphō
ſus Arragonum rex ſapientiſſimus cum videret
mulierem ſaltantem, ſuos reſpiciens ſpectate
inquit Sybilla edet oracula. Tres etiam
ſenatores tempore Ciceronis propter eam
male audiverunt. Nempe Gabinius, M.
Caelius et Licinius Craſſus, qui boni, quot
hoc ſeculo hac levitate notarentur niſi ut
vulgari vocabulo utar, pour gentileſſe
haberetur. Sed videamus hujus ſtultitiae
repertores, Anacreon Bacchum choreas re-
periſſe teſtatur cum canit
Bromium patrem canamus
Bromius chori repertor

nullam aliam ob cauſam credo niſi quod pedes labefactat, et cerū inſtar ſaltatoris obliquis & varijs greſſibus incedant. Ego a petulantiſſ. hominibus, vel limphatico ſpiritu agitatis, originem habere puto. Tum Enſbertus Durior eſt inquit tuus ſermo, mi Vranie. Exercitij n. cauſa ſæpe ſaltamus non libidinis. Ipſe etiam Alphonſus quanquam choreas ducere inhoneſtum putaret, tamen in aduentu Imperatoris id facere non renuit, cum autem argueretur ſe non voluptatis cauſa ſed in honorem Cæſaris ſe id feciſſe teſtabatur. Hinc ſatis liquet multum referre quo in loco, qua de cauſa, et quo animo ſaltaueris, alia n. Dauidis ante Arcam Dei, alia filia Herodiadis ante Regem erat ſaltatio. Sint hæc ſatis inquit Baſſenus, Cum animos longa deuoratione feſſos metro recreemus.

Mira canunt veteres, quid ni? ſed ficta tamen ſunt,
Non meliora magè aſt ſcribunt credenda poetæ,
Quos noſtra hæc pridem ſeruarunt tempora nobis,
perlege quiſquis eris veterum monumenta virorum,
Sæpe fidem quamvis niteant ſua ſcripta requires,
Maxima pars nugæ multis quæ vera videntur,
Quid nitor ille facit, ſi nil virtutis inhæret
Si nihil inde boni capias, ſed ſunt monumenta
Docta patrum, tumidum nobis monſtrantia faſtum,
Illa ego præferrem quæ publica commoda noſſent.
Sed quid erit tandem? quid arenæ ſemina mando,
Obliquo fatuum digito deridet Aruſpex,
Littus aras inquit bimarem quoq; perfodis Iſtmum,
Quod ſperas tumidas ſtultorum ponere criſtas.
Labimur in vitium proni modo nouimus illud.

Poſt mortem fruſtra video mala vulnera curo.
Creſcit Amor ſceleris merguntur ſaecula luxu,
Ebrietas ſurgens tollit ſuper aethera vultum
Iratum nimioq; mero vinoq; tumentem.
Scilicet inde ſibi laus eſt acquirere nomen,
Nomen quale ſolet privatus Caeſar amare,
Quale ſibi rauco faciebat gurgite Gurges,
Quid queror: haec riſu non ſunt celebranda quae feſtis
Talia ſacra ſuo trux dat Germania Baccho,
Quae quondam Martem gladijs celebrabat et haſtis,
Quis Theuto veſtras conſumpſit dicito vires?
Quis? niſi qui cunctos enervat turpiter Eua
Ille animos vino ſubiecit, vina paravit
Mollitiem docuit turpes docuitq; choreas,
Tuncq; perit virtus vino ſubmerſa falerno.

Tandem Helmannus calceis et ocreis indutus,
et adhuc ab itinere laſſus aderat. Hunc ſi
quid novi habeat interrogarunt; multa inquit
ille, ſed ne vobis cruda noſtra narratio
nauſeam pariat, poſt tot devoratas quaeſtiones,
brevibus vobis reſpondebo. Cum venissem
Lugdunum Ebrum forſan a via recta aberra
verim, ibiq; forte fortuna mulierculam
nactus sum hoſpitium ubi me conferrem noviſſe
interrogo. Illa ut me vidit gauiſa ſequerer me
inquit. Ego vero neſcius quorſum irem ſequor,
tandem venimus ubi ſacellum erat, cui
numini ſacratum ſit rogo, illa tardas inquit
brevi videbis, meq; introduxit, interim multa
matrifamilias in lavacrum ſuſceperat, inde me
in cubiculum deduxit, ubi arcana ſacra
explicavit. Hac inquit parte ſacellum eſt
Priapi, altera Veneris, cum haec mihi monſtraſſet

venit quaedam sive virgo sive mulier ignoro,
quae mihi sane formosissima videbatur, haec
me amplexa mi frater inquit, vide hunc
quem vides deum, per quem Dianam deam te
oro, ne unquam haec sacra aperias, quibus
hic deus colitur, ne si forte in vulgus
spargerentur nullius essent pretij. Sunt
occulta haec hactenus habita et nullis fere
cognita, illos tamen excipio quos studiosos
vocant qui nostrorum sacrorum optimi sunt
cultores, omne enim vulgus profanum
arceo, quod alium spiraculum vulgarem
colit. Hinc me multis incantationibus
vexare caepit, Circem quandam putabam,
quare metuens ne in suem verterer fugam
arripui, illa me fugientem blandita et
adiecto osculo retinet, quid inquiens times
nil mali tibi erit, confide. Suaviter enim
hic deus suos allicit. Hinc vidi mensam
varijs ferculis et regalibus ut dicitur epulis
ornatam et instructam, tum quaedam iuvencula
forma et moribus plusquam humana, Veneream cre
debam, nos ad mensam accumbere iubet, meque inter se
et alteram quam modo dixi medium posuit. Ego
me vel ipsis dijs beatiorem putabam. Hinc alium
quempiam vidi qui ut ex eius facie colligere
poteram male habebat, quare ut ad singula fere
verba perterritus aliquid mali suspicari caepi, illae
tamen iuvenculae ad cibum capiendum hilariter
invitant, osculis quoque nectare dulcioribus orant
bono animo esse et omnem metum ponere iubent,
quibus monitis libenter acquievi. Hinc mensae
tolluntur et varij omnis dulcedinis audiebantur
sonitus et cantus, putabam me ad Syrenum
scopulos esse deductum. Tunc mulier illa rerum
Venus seu Circe fuerit me rursum fragrantibus

oſculis pro quibus cum Mercurio vellem Vulcani
ſubire dolos biberit, fratrem amicumque me vocitans
nunc lachrymis nunc verbis blandioribus, nunc
oſculis ſtridentibus et amore plenis me in ſenten-
tiam ſuam trahit. Tantum fœminarum ficte
poſſunt blanditiæ. Sed audi finem fabulæ, iam
neceſſitas naturæ urgebat, ad locum conſuetum
me contuli, ubi mihi obviam venit ille cuius
modo memineram mærore confectus. Quidnam
triſtis eſſet interrogavi, ille vero ſe multum
diſcruciari reſpondebat, cauſam quæro, paucis
inquit dicam mi hoſpes, ſi tibi conſultum
volis ut ſalvus hinc abire cupis, fugiendum eſt
ne eodem modo quo ego mutaris. Sunt enim
hic habitacula Circes. Iam quartus eſt dies
quo ego hic ſimili fraude ut tu ſum introductus
mirum eſt quantis me blanditiis exceperint,
hinc ſpoliatum omnibus bonis in beſtiam feram
commutarunt. Adhæc prope exanimis omnia re-
linquens me in pedes conieci, lætusque me tantam
effugiſſe Metamorphoſin hoc carmine animum
recreavi.

Nil indignius æthere
Subter ſtellifero viget
Scorto, quod iuvenum rapit
Mentes, crimina ceu fovet,
Seu cauſas ſcelerum impias
præbet, concubitus vagos.
Sacra hæc turpia ſpernito
Sunt fel ſunt mala peſſima.

Adhæc Iunius mira inquit narras ſi vera, Quid-
ni inquit Hermannus veriſſima tanquam ex
tripode. Cum Theodorus igitur quæ poetæ
olim per involucra tradiderunt minus vera eſſe
ſentimus. Maxime inquit Magnus. Nam quod

Circe homines in feras mutabat, quid aliud significat nisi quod Luxuria et foeda illa Libido homines omni ratione expertes efficit. quare optimum est illud Anaxandridis praeceptum, Nunquam servum voluptatis teipsum facito, Libidinosae mulieris est istuc haud dixi; Virga autem quam Mercurius Ulissi dedit, prudentia est, qua nullis meretricum Lachrimis nullis scortorum blanditiis monetur. Mirum est n. quantis dolis foeminae illae nos ad amorem sui pelliciant, discunt ad speculum nutus gesticulationes et mille illecebras, quid vestium tot genera, tot lanarum, tot colorum species repertae quibus iuvenum mentes tanquam Magnes ferrum ad se attrahunt. Hinc Summus bene dixit Holmanus Sacellum esse Orcum domus. iuxta illud Aristotelis Meretricum seu sacrae domus non omnibus patent sed ingressae sunt iis qui nihil habent. Idem ait eos qui voluptatibus dediti sunt nihil recte facere sed ad prava summa vi impelli. Cum Rhesnous de fomentis inquit Libidinis id exstat versiculus: — et plautus in Asinaria

Otia, segnities, somnus quoque foemina vinum
Prosperitas, ludus, Carmina, forma, iocus.

His lautissime fovetur libido. De otio sic ait Bernardus, Otium ruina animae, Val. Maximus Estque otium studio et industriae contrarium. et Lucanus, Varium dant otia mentem. Unde Germanico etiam proverbio, Diaboli esse sedem hominem otiosum. Et Catullus

Otium et reges simul et beatas
perdidit urbes

Segnities etiam multorum malorum est origo, unde hoc

Quaeritur Aegisthus quare sit factus adulter,
In promptu causa est desidiosus erat.

De summo autem illud fertur Catonis: — Ausonii versus

plus vigila semper, nec somno deditus esto,
Nam diuturna quies vitys alimenta ministrat.
sed prædicta duo vitia textum semper comitantur,
somnolenti n. sunt et otiosi et segnes. De
fæmina satis dictum est, de qua Mantuanus
Cum flet et appellat te blandius, insidiatur.
fæmineos pastor fugito (sunt retia) vultus &c. +

+
fertur etiam
grauis iste ver-
siculus: θάλασσα,
καὶ πῦρ, καὶ γυνὴ
κακὰ τρία.

De vino sunde Ebrietas supra satis diximus,
Ovidius et venus in vinis ignis in igne furit.
De prosperitate idem:
Luxuriant animi rebus plerumque secundis.
Hæc pauca de libidine retuli eiusque fomentis, ut
sugata causa effectus facile fugere possemus.
sed recte de ea scribit Boetius: Tristes esse
voluptatum exitus, quisquis reminisci libidinum
suarum velit, intelliget. Cum Theodorus cum
inquit nostri exulceratissimi sæculi libidinem con-
sidero obstupesco plane, multi n. sæpius spurcum
lupanar quam sanctissimum Dei templum
frequentant, qui etiam in sua turpitudine
gloriantur et gaudent. o infelicia tempora
o mores fædissimi. Optime Seneca Tragicus:
Totum per orbem maximū exortum est malum,
Luxuria, pestis blanda cui dedit vires
Roburque longum tempus, et error grauis.
sed unde inquit Helmannus hoc nostro tempore
in tantum illud malum inualuit? unde inquit
Funnius, nisi ex nimia rerum copia, turpi otio,
exitiali prosperitate, omniumque rerum perniciosa
licentia qua homines cuiuscunque ingenii fuerit
obruunt, et vitiis servire cogunt. Unde Claudianus
-Humanas oblimat copia mentes
prouocet ut segnes animos —
Sed inquit Candidus, velim mihi veram libidi-
nis definitionem dares, Tum Franco est
inquit Libido (teste Cicerone) vehementius contra

rationibus appetitus, et effrenata quaedam cupi
ditas, quae ubicunque dominatur nullum pietatis
nullum castitatis, aut virtutis locum relinquit.
Hancque prudentius et Mantuanus egregio carmi
ne scitè depinxerunt. Satis est inquit Quesnous
Quum eam carmine aliquo pellamus, ne nobis
vomitum pariat. His dictis oculos in Xeminum co
uecit qui ut ei satisfaceret sic exsus est.

Vbi sacrarum Numa legum conditor?
Vbi Solon qui legibus
Vrbem sacratam Palladi
Erudijt pijs rudem?
Quid Lex facis nunc Iulia?
Cur nunc pudici dormiunt heu Iudices?
Ecce celebrat Semiramidem
Nutrita luxu persia,
Antonijque pellicem Æ
Ægiptus adfert perditam.
Et Roma rerum domina telluris caput
flet principis luxum suæ,
Sed ego quid omnium mala
Recitare pergam, cum simul
Grauiora nobis imminent.
Cur perditi Luxu impij lætamini?
Cur tollitis caput aridum
Mersum scelere diu graui?
Terras petite, cælum Deo
Linquite, pijs solum patet.

Hinc Quesnous, de Inuidia omnium malorum
esca aliquid dicendum est, quae rebus asterius
macrescit opimis. Ita inquit Vranco sed bre
uius, citius n. tempus quam vitiorum mate
ria deficeret Tum Theodorus scelestissimorū

Hominum asecla est inuidia atque maxime inter magnos et felices regnat: sola miseria caret inuidia, heu quantum haec cruoris insatiata bibit, haec Caesarem in Pompeium, Syllam in Marium armauit, haec maximas vrbes & regna firmissima perdidit, recte ait plutarchus Inuidia cum liuore et maleuolentia quadam coniuncta nullam ad rem vtiliter adhiberi ~~possunt~~ potest, sed omnibus bonis impedimento est. Publius videns Mutium hominem inuidum solito tristiorem, aut Mutio inquit aliquid mali, aut alteri cuipiam aliquid boni accidit, sentiens illum non minus alienis commodis quam propriis incommodis vri. Etiam pestilentissimum inquit Vranio & nocentissimum adulatio malum, estque hominis leui inidaris futilis et abiectissimi ingenij, ita vt recte quidam dicant: Cui adulatio grata odiosa veritas. Adulator amici nomen fingit, eoque plurimos decipit fictisque verbis in profundum malorum trahit. Sed pro dolor pluris hodie adulator aestimatur quam philosophus, adulando n plurimi magni euaserunt, vera autem dicendo multi perierunt. Videndum certe saeculum cum principum animi adeo deprauatur, vt coco mnam, scorto talentum, adulatori talenta decem, philosopho vero triobulum, medico drachmam consiliario fumum (vti Thebanus ille Crates dicere solebat) dent. Cum Magnus Auaritia inquit breuiter perstringemus, vt communis hoc suis ferculis sit absolutum. Sane igitur Quaestionis auaritiae pestis insanabilis quae crescit crescentibus nummis & nunquam exsaturatur, quo plura habet eo plura concupiscit, nunquam quiescit, semper cum diuitijs cura

augetur, vel fures metuit, vel aliorum fidem suspectam habet, ne sibi ipsi quidem satisfaciendo; in terram divitias condit. O misera conditio, tam ei avaro deest quod habet quam quod non habet. Avaritiam vero Stoici libidinem quandam habendi inexplebilem et cupiditatem insatiabilem et immoderatam dixerunt; Aristoteles aleatores, fures, latrones et his similes avaros esse putat, impio nomine quaestum sumunt, et optime scribit Plutarchus in libello de divitiarum cupiditate, Avaritiam neque aurum neque gemmae desaturant neque auctis opibus aboletur, ita ut recte de ea dici potest quod in medicum gloriosum dictum est: Cum remedium medico morbum graviorem facit. Tum Funnus Quidnam praestat divitiis non uti vel abuti? Neutrum respondet Theodorus bonum est, sed medium quoddam servandum est, ea autem virtus vocatur liberalitas inter avaritiam et profusionem media. Hinc Quesnous non mirum est inquit quod tam corrupti sint hominum mentes, cum parentes vitiosi vitiosiorem producant sobolem, sic tandem nimirum ad eam aetatem pervenimus ut divitiis baculo sustentari nequeat, sed cadit ultro. Verum inquit Holmanus quid tibi videtur de praeceptoribus qui iuventutem ad virtutem incitare solent? Quid? respondit Quesnous et illi iacturam passi sunt. Ingenui enim rudes iuventutis moderatores heu quam rari sunt, et si quidam sunt stulta parentum

D

in liberos indulgentia, cis officium boni istrecto
res praestare non licet. quare declamare
cum Luricone possumus. O mores o tem
pora. Cum Theodoricus sed omnes inquit
vitia carpere nouimus emendare non
item, Lapidi ut est in prouerbio loquimur
incassum laboramus. Vtinam aliquis
Orpheus nasceretur qui feras id est obstinata
et dura hominum corda ad sua habitacula
id est ad virtutem et pietatem traheret
qui Euridicem animam peccatricem ab inferis
i. profundo scelerum abysso ad veram lucem
reduceret. O surgat aliquis Amphion
qui qui lapides et lapidea hominum pectora
ad moenia Thebes ad veram Jerusalem dulci
virtutis modulamine perducat. sed haec
multis precibus a deo contendenda sunt
sin in antiquum Chaos relabemur. tandem
Vesperum cum iam advesperasceret et Sol
nostrum horizontem linqueret et umbra
terram obscuraverat, satis inquit scelerum
ferculis nos satiavimus faxit Deus
ter Opt. Max. ut nos eorum insidias
fugere possimus. hinc sumpta chely
illam incipit docta ferire manu.

Esse pios credam? quid ni? sed pectora rara
Inuenies vix tot tibi quot sunt ostia Nile
Vix quot erant quondam prudentis nomine Graii
Haec tu Jane facis peruerso pectore bifrons
O nimium cautes o nimium peruerse, quid ore
Nos blando dicis fratres sine pectore fratres
Turpis adulator miscens sub melle venenum
Scilicet aula tuis gaudet corrupta tropheis
O timens natus tali qui regnat in aula

Dum tibi stat mensa hic epulis onerata meroq;
Summus amicus ades sic vero Vichtius oli
Sic alij quorum deleui nomina vino
Nil mouet alterius tibi cura quid inde nisi altū
Lethifero nuper didicisti stertere somno
Recte nempe tuus cum sis tibi proximus hæres
Hoc tandem est sapere et securam viuere vitā
Interea quid ages? verbis certare paratus
Nil nisi liuenti proscindam tergora lingua.
Sed quis adest cæsum diris territat armis?
O demens aures stolidi quid torques tollis Aselli
Desine si sapias ni te quoq; fulmine summus
Ætneos ponat voluendum Iupiter Ornos
Enceladiq; vicem subeas flammasq; ministres
Certe talis erat vasto sub mole Femastes
Et montes torquens sublimi vertice Brontes
Sed iacuit proprio submersa superbia mole.
Heu quanti scelerum montes quot flumina surgūt
O Venus insontes quid nos tot in ignibus uris?
Cur tua nos perdunt sitientia pocula Bacche?
Ecce Chaos antiquum redijt confusio rerum
Hic iacet in Venerem pronus vel turpibus ille
Sordescit lucris, alius liuore tumescit;
Hinc furor ira metus nec non discordia fratrū
Armauit miseros ciues ciuilibus armis
Quid restat? mundus senio confectus et armis
Debilis usq; ruet ruituraq; crimina surgent.

Tuus ex animo cliens et Cognatus
Arnoldus Buchelius Vltraiect.

Anno post partum virginis 1587.
prid. calend. Aprilis ex Academ. Duacensi.

AD ARNOBI ADVERSUS gentes Disputationes, G. Remi notaciunculae.

Decas est auctorum idem prope argumentum pertractantium: quos lectione coniungi plurimum interesse, facile opinor dabunt harum rerum periti. Decemvirgem igitur adnotabo:
Justin. Martyr. Clem. Alexandr. Athenagoras in Legatione: et his antiquior Irenaeus, uti Latine conversus extat. Tertullianus. Apol. Lactantius. Cyprian. advers. Demetrianum. Aurel. Augustin. in Civit. dei. Arnobius noster, et ~~Symmach. adv.~~ Prudent. contra Symmach. Exoptem vero edi ea, quae in Psalterium Arnob. scripserat, si supersint.

Libro primo. pa. 21. Editionis Arnobij 4° 1582. vobis ipsis dominis.] legend. vobis ipsorum dominis: vel, è vobis ipsorum DOMINO.

Ea est T.S. cautri.

V

pa. 27. Ab deruptis] insolentius, quam praeruptis.
p. 29. Aesculapium post poen.] Plato. 3. de Rep. Plin. lib. XXIX. ca. 1.
pag. 31. Qui cum unam emitteret vocem] unde vero hoc probari possit, me fugit.

advocatione.
pag. 34. Nominis cum adfectione] fors, invocatione.
pa. 37. Ex more atq; in lasc.] ex more usq; in lasciviam, lego.
p. 38. His bene ut CHS] Id est, Bene, quo referatur, non percipio. latet menda. cogitandum.
p. 39. Conscriptoribus] συγγραφεῦσι.
Ead. Spatiorum longinquitate] Solum tempus vel longissimum non sufficit ad usucapionem.
p. 40. Casu, praepositione] Hebraismis plena sunt sacra oracula.
p. 41. Hic sanguinis] hic sanguis: hoc sanguen.
Libro secundo. pa. 47. Testem improborum.] q. d. qui sit puniturus improbos, testis et iudex. aut, improborum, in aliud mutandum.
p. 49. nescio qua res] quae res.
p. 59. Suadenter] πειθανῶς.
p. 60. Notum aliquid] Nothum.
p. 61. Quod vultis] Quot vultis.
p. 69. Susternimur] substernimur.
p. 72. Scriptores] Historicos, qui antea conscriptores.
p. 75. Proderent.] Quia aliud infert, repetenda atq; inserenda illa verba sunt: Idcirco animas misit, saporum fast. &c.
p. 76. Circumiectione] Circumtectione.
mobiles.] recte; non, nobiles.

p. 82.

pa. 82. Nominaliter] Latinius, nominatim.
pa. 86. Ut maria salsa sint] Lego post haec verba:
at terrarum aquae dulces &c. ratio patet: ne substantivu desit.
Beluarum] Lactant. VII. c. 4. Idem De Ira, c. 13.
Augustin. in Psal. 148.
p. 87. alicuius vel coloris] menda typographi.
p. 88. Ignorare detrim.] Senec. de Brev. vitae c. 13.
p. 92. Et vos spectat] et ad vos sp.
p. 93. Togulas] Fortunam.
p. 94. Destinam coeli] Fulgent. Epist. prima.
p. 95. Et contrectare] oculatis, quemadmodu. &c.
ut ad illud Plautinum adludat.
Lib. tert. p. 105. Aggeraret] aggravaret.
pa. 106. Lucinae] Quoties vero Lucina parturit,
cuius opem numinis implorat, quaeso?
p. 107. Circumcesura] Τῇ περιτραχηλία.
p. 110. In veritate] Alterutrum, ESSE, παρέλκον est.
p. 116. Carpimur] capimur, plectimur.
p. 117. Agitantem] aurigantem. ut Sueton. Nerone, ca. 24.
p. 120. Animantis conscientiam] lego, consonantiam.
Libr. quarto. Dicis caussa] Cuiac. olim V. Obser. 33.
pa. 131. Cotidie videamus] locus est mancus: itaq.
forsan legendum: Cum fanorum cotidie videamus
limina, et privatarum domorum conv. &c.
p. 134. Aegyptia Sais] Egregius locus apud Themistium

F et ὁμοιόπτωτα, aut potius ὁμοιοτέλευτα.

Oratione ad Constantium, quae incipit, Αἰγύπτιοι. in princip.

pa. 136. Ratio nam est.] lego, Ratio non est.

p. 139. Tonans, fulgens] lego, tonans, fulgurans et fulminans. ita haec tria consequentia sunt, F. Fulgens, Soli magis conveniat.

ead. sylvarum] lego, ferarum. ut sit elegans periphrasis, Venatricis.

p. 140. Male-tractatio] Juris consultis nota est actio malae tractationis, prodita uxoribus contra maritos. Videndum igitur num illa translate huc adcommodari possit.

p. 149. confixerit] confinxerit atque excogit.

ead. genitrix] Genetrix Venus. vetus nummus.

p. 150. Orator] oratur deus. Tertull. Apol. c. 30.

Libr. quint. Εἰς τοὺς αὐτοὺς ἐν ... ἔσω.

pa. 159. Despuitur] despicitur.

ead. Subruere castitatem] sup. lib. 2. pa. 84. pro subrumpant, quidni legi possit, subruant?

pa. 163. Nisi stulticiae pars esset] lego, stulticia par esset, commodius.

p. 164. Celebritatibus miserimus] inseruerimus.

deum] Deum matris.

Lib. sext.

Lib. ſexto. pag. 187. Succeſsus] nullo ſenſu. lege, ſeceſsus: quod propoſito convenit.
pag. 191. ſententias] ſcientias. nempe, quid agendum, quid omittendum, ſcias &c.
pa. 194. Praxitelem] Adde quod de Parrhasio narrat Themiſtius ἐν Εὐχαριστηρίῳ.
Lib. ſept. p. 214. lucupl.] locupl.
pa. 217. in ſedem] lege, in cædem. itaq; flagitat ſenſus.

Hæc tenuia obiter adnotaſse ſufficiat.

Si cui e noſtris Theologis ocium foret; eſt vero, ſi recte animadverterent; quo ad conſarcinandas invectivas non nulli abutuntur magno Eccleſiæ ſcandalo: ſuaderem, hunc autorem παρῳδικῶς converterent in Antichriſtianos, paullo mutatis nominib. Deorum in divorum; victimarum in miſsarum; ac cerimoniarum nugis explicatis, quæ in Papatu longe etiã ſtolidiores multæ ſunt, quam olim in paganiſmo fuerint. Saltim Turcæ carent idolis: unde erubeſcere diſcant Pontificij. Id conſilium forſan pijs non diſplicebit, cum ab argumentis Arnobianis parum aut nihil ſit diſcedendum.

Numerum eorum qui de ſuperſtitioſis Ethnicoru̅ ſacris ſcripſerunt, augerent.
Ambroſius contra Symmachum.
Min. Felicis Dialogus Octauius.
Jul. Firmicus de errore profanaru̅ relligionum.
Euſebius contra Hieroclem.
Theodoretus in Græcanic. affect: curatione.
Origenes contra Celſum.
Hermias Gentil. philoſophorum irriſione.
Paulus Oroſius aduerſus paganos.
Theophilus contra Autolycum.

In Arnobi-
um
Spiculæ.

Alb: Lappij a Waueren Jcti Vltrajectini.

CIↃ. IↃ. CXXIII

P. Bertius in orat. funebri Iani Dousæ recenset inter eius edita scripta, Apologiam pro prætore Nortviceno.

Ex bibliotheca Arnh:
Lappij à Waueren
Icti Ultraiectini.

Concionatores Claſsis Leidanæ,

quorum aliquoties mentio fit in Epiſtola & Apologia ſequente

1	Egbertus Æmilij	Leidæ
2	Feſtus Hommius	Leidæ
3	Adolphus Sprunckhuijſen	Leidæ

4 Joannes Ioannis Filius

5 Johannes Nobilius

6 Abrahamus

7 Fonckius

8 Eſaias Gallus

9 Joannes Ioannis Filius Cæcus

10 Michael Ioannis Filius

11 David Jacobi Filius

12 Joſias Heijnſius

13 Carolus Agricola

14 Florentius Martij

15 Hermannus Schulius

16 Jisbrandus Reierſ

Janus Dousa Nordouix Amico cuidam ſuo S.P.

Die Lunæ ſuperiori Plotius apud me fuit: quâ mente eſsent Eumolpidæ iſti, multis uerbis expoſuit; exulceratâ ſcilicet ac præfractæ obſtinationis pleniſsima: quem ipſi Zelum indigitant.

Aliud proin iam relliquum nihil ſibi

Ad tranſigendam Fabulæ cataſtrophen, quàm extremum actum reſtare; quo nouiſsimam Nordouici concionem habiturus; pauſáq. tantis aliquando tempeſtatibus impoſitâ, ultimum porrò Vale Hieronis nepotibus dicturus: idq. ex præſcripto iſtorum;

Scribere non modò qui, uerùm et proſcribere poſsunt.

Hiſtriones meri ſeu ſuauioludij potius; quibus non humana non diuina Iura obſtant, quò minus ſcænas impotentis animi molitiones ad deſtinatos exitus perducant: nihil penſi neq. moderati habentes, dummodò uotorum ſuorum Ambitioni pariter ac libidini obſecundent. Fulminatus hâc pronuntiatione, tam præter omnem expectationem deſubitò nobis obiectâ (ut qui conquieturos illos in præſens animo iam præceperam; idq. ex te ſecretò intellexiſse uidebar mihi; ac præteritorum ἀμνηστίαν tranquillitatis hinc inde partibus interpoſituros) ſicut eram reſpondi; neq. mihi integrum eſse, hanc illi ueniam concedere; neq. ipſi acceptare, citra Municipalis Synedrij aſsenſum et approbationem. Pactionem obſtare, quæ ante duodecennium (tunc quum operam ſuam primitus Nordouicanis meis addiceret) inter nos et ipſum ſcripto ſollenni mutuo utrimque conſignata relatáq. in Actorum

Tabulas publicitus. Miſſionem proinde ab iiſce impetrandam, à quibus initio ad munus illud Concionatorium legitimè accitus conductusq; priusquam ad noua haec de ſolo uertendo conſilia praecipitia nimis ac prioribus illis δὶς διὰ πασῶν repugnantia deſcendere properaret. Dialogus hoc tandem exodio concluſus, ut Teſtificatione aliquâ χειρογραφῇ animi mei ſententiam palam facerem. id quod eidem pertinaciter urgenti homini praeſertim Eccleſiaſtae denegare neq potui ſanè neq debui. Vix hunc abſolueramus, quum Fundanius ſuperuenit. DEum immortalem quae ille monstra? non enim conſueta amplius uel ſolemnia inſanire Municipes meos; ſed uerò forum iam etiam Piſcarium ſomniare Dominicae abſentiae occaſionem aucupatos ſcilicet me non dico inconſulto, ſed inuito palamq adeò reclamante; non ut Littoralibus hominibus conterraneis ac uicinis ſuis ratione iſtâ commodent aut gratificentur (πολλοῦ γε καὶ δεῖ; quippe inter quos ex partium studiis atque aemulatione plusquam capitales inimicitiae intercedunt, iam inde ab antiquo) ſed uerò ut et ipſis pariter et nobis oculi doleant; quibus rē iſtam minus ex ſententia eſſe perſuaſum habent ſibi, uti quaeis alio in loco ἰχθυοπωλεῖον institui, haud paulò ſanè opportunius uidetur. Et ubinam obſecro commodius; quàm in eâ pagi regione, quam antiquitus huic negotiationis generi peculiariter deſtinatam fuiſſe nobiſcum hodie maiores natu etiamnum recomminiſci poſſunt? Qua de re quum anno ſuperiore (Nobilium aliquot inibi commorantium rogatu) indicto publicitus conuentu, Paganis iſtis Octouiris, aliisq Municipiis Ambactis in re praeſenti auren

vellere inſtitiſſem, tantum abeſt ut comiter ſollicitando æqui aliquid boniq̃ à Ruſpicomibus illis exterebrare ualuerim, ut etiam faſtiditus inſuper, ac tantum non ludibrio ſabitus diſceſſerim. Et uerò intolerabile eſt, quæ loquantur, quæ minitentur. Quibus Hermes præterea cum Andronico ac perſonatâ illâ Claſſiariorum manu ſi accedant; quid relinquitur porrò nobis, niſi ut illicò ad tubicines mittamus omnium quantum eſt popularium noſtrorum conclamatiſſimi occiſiſſimiq̃. Ac præter Molitorem Heusdanum non iam Brutum amplius fulmen, ſed perterricrepa etiam Salmoneorum noſtratium Tonitrua exhorreſco. Prorſus, nihil abeſt, quin ipſis quoque alicarijs ſim deriſui, metuumq̃ poſthac in me ueniant canes omnes villatici et quantum Nordouici uspiam eſt Moloſſorum. Occaſionem ſanè mirificam, ſi cui de me hodie Municipij illius Iuriſdictionem emere inceſſerit cupiditas. Ita uitam iſtic mihi prorſus inſuauem reddunt

Sponſi Penelopes, nebulones, Alcinoiq̃.

Nam quum Vespillo noſter, Sloppus inquam Buſtuarius bellum nobis nuper per fæciales ſuos indicere ac palam arma intentare auſus fuerit, quomodò porrò cæteros Patricij Ordinis ac Maiorum quaſi gentium Deos animatos exiſtimas, quosq̃ authoritatem hanc nullo unquam tempore defugituros tam equidem ſum certus, quàm me hæc ſcribere? Hortenſium Literatorem dico, uix uiuum hominem ac monogrammum cum Iunone ſuâ Mitâ, Decimum Scæuolam Equitem ſimul ac Prætorium,

Cognominem primi nostri Comitis, Cerdonem Henrici filium, Leonicum Eßedarium, Gerardum Jacobi-filium institorem, Saperdas omnes et non inania nomina præfe-rentes, quorum non nemo eo insolentiæ proruedius, ut Fescenninos etiam in nos scribere veritus non sit: spurcißimis alij, promtisq ex Idiotismi nostri foece dicterijs (Culleolam vix auderem) nomen nostrum collutulauerint. Plærique denique me cea prophanum à gypsatissimis Comitiorum suorum penetralibus exclusissimum eße iusserint.

Quid Domini faciant, audent cum talia Fures.

Conscij omnes, mutuâq in se vitiorum quadam societate uelut glutino ferruminati. Hinc calumniandi studium, atq in postscænijs suis impunè quemuis traducendi licentia feroces. Inde oris ferrei impudentiâ subnixi, quam sacerrimus quisque hodie atque intestabilissimus pro munimento habere consueuit. Et quid quæso Chamæleontes isti non audeant Florianum Lupardi filium antesignanũ nacti? qui Toparchiæ Dousicæ Puteal Fori veteris ac mensam illam suam Lanionian opposuit? Vides cum cuiusmodi ingenijs conflictari necessitas nos subigat. Atque illi interim in insidijs armati atq animati probè; nos in fermento toti, atq irritâ vindictæ cupidine. Vna remedij spes ostenditur (quam tibi quoq probari gaudeo triumphoq) in noua scilicet succidanei Prætoris designatione; tum Coxone nostro (germano inquam Floriani ipsius fratre) exauctorando expungendoq ex sâc Decuriâ, cuius meherculè tortuosæ tam animi quam corporis prauitati

uitati corrigendæ ne deus quidem Æsculapius suffecerint
Nam nisi scenus iste Palinurus à gubernaculis actutum recesserit; fore uidebis, ut vix Dousæ tuo in sentinâ reliquus futurus sit locus. Quod ne eueniat cauto est opus.
I nunc, deq; inimicis tuis plusquam capitalibus bene promereri animum inducito, ut sint qui in re secundâ tibi obuertant cornua. Nec pluribus exemplis sic opus, dum quidem,

Vitale hoc nobis fuerit par nobile fratrum,
Wolfardi soboles barbas tondere periti,
Vel saltem alteruter, tractat qui munia Scribæ
(Flori etenim nisi sat Frater pro millibus unus)
Ille inquam Primo Comiti cognominis, ille
Coxo superfuerit. Quid agas, ubi turpior omni
Crimine persona est? —

Cui nisi ego, uti scis, esuriei ipsius in tempore opitulatus fuissem; ad manticam, ne restim dicam, res iampridem redierat.

Nec tibi uerba damus, sentis mea vulnera, sentis.
Et, quia sentis, subuenis. Atque utinam inueteratam hanc affectæ mentis ægritudinem aliquantò tibi maturius detexissem; reliquiarum iam nihil haberemus: simul uideremur doloris aliquid uirilis habuisse. Nunc inconsultæ reticentiæ meæ an rustici pudoris potius meritissimas do poenas oneri haud dubiè succubiturus, nisi tu Alcides noster casabundum identidem, et iam ruinæ proximum Dousam tuum erigeres ac suffulcires. Quid enim? absque te amico foret,

Iam quiuis poterat dicere, Dousa fuit.

Nescis quantâ animi cum fiducia hanc ad te nunc dirigam,

querimoniam, tuis potiſsimum conſilijs, fide, gratia, authoritate,
ope omnium rerum dignitati ac fortunis meis reſtitutus ſic
ueluti poſtliminio. Tametſi ſenio ac diuidiæ eſt mihi, te
meâ ſolius cauſſâ tantum tædij ac moleſtiarū deuorare quo-
tidie. et me cæcum, qui hæc antea non prouiderim. Sed
erunt omnia facilia et ueluti in procliui, ſi pronâ Magiſtra-
num fauentiâ, hoc eſt, ſi ſecundâ Ordinum propitiorū vo-
luntate deſtinata iam olim nobis Iuriſdictio confirmetur.
Etenim comprimis nobis Vindice Barneveldio ac Publicâ
auctoritate eſt opus, in quo ſunt omnia, ad caſtigandos tam
pertinaciter rebelles, transuerſum alioqui atq in præceps
ruituros; ut quibus frenos præmordere conſuetudine iam-
pridem in naturam Vertit; incrementum porrò aſſumpturis
indies, niſi eorundem oris contumacia aſperioribus in poſte-
rum lupatis comprimatur. Cuius equidem rei ac uoti compo-
tes nos propediem euaſuros confido, adminiculante in par-
tem atq ante cæteros adnitente amiciſsimo Collegâ meo
Hogerbetio, cui die Martis ſuperiore Libellum noſtrum
Supplicem repræſentaui ante annos plus minus duode-
triginta illuſtriſsimo olim Principi exhibitum unà cum
eiusdem Celſ.is Reſcripto ac literis Rationalium noſtrorū
ſuccidaneis, quibus ſuper hoc negotio conſulta id temporis
ac ſententiam ſuam rogata Quinqueviralis illius Collegij
vira [illegible] ſcripto [illegible]
auctoritas mentem ſuam haud obſcurè apud Auguſtiſsimos
Ordines declarauit, aliaq quæ cauſæ huic promouendæ
comprimis facere uidebantur. Ei proinde tu (qui non modò
nobis tam ſalutaris conſilij auctor, verum etiam tam prompti
ac fauentis Patrocinij conciliator princeps extitiſti) ſecundas

agere non grauaberis. De Plotio loquebamur, cum allatæ ipſius miſſu Vltraiectum literæ, quæ me non mediocriter perculerunt, ut quæ idem cantare uiſæ, quod priora Conſeſſus illius Claſſici Decreta: Quo iure quaq; iniuria Nordouico emigrandum ſcilicet. ut fiat Venuſini illud ex perſonâ Agamemnonis, ſatis utique pro imperio hoc eſt βασιλικῶς pronunciata:

Rex ſum, nil ultra quæras plebeius —

eiuſq; rei ergo Claſſis an Synodi nomine Legationem ad nos ſolemniter decretam. Deum immortalem, qui me horror perfudit! O rem minimè aptam meis moribus. Nam quo me obſecro nunc uertam, tantis anguſtijs obſeſſus ac circumuallatus undique?

Heu fugiam? quid agam? quæ nos galea integat Orci?
Quæ terræ quæram χάσματα? quas latebras?
Hei mihi tam ſæuo quæ ſint ſatis arma furori?
Nunc ego me ſurdis auribus eſſe velim.

ne Vertumnos iſtos audiam, in quibus nihil ſimplex, nihil ſincerum, fucata omnia atq; adulterina. Et tamen ad iſtum euentum me parem? Quid miſerius, aut flagitioſius. O tempora! fore ut inuito me, totóq; adeò Eccleſiaſtico Senatu Nordouici contradicente ſuccidaneus neſcio quis multis partibus deterior apud Municipes meos concionaturus in Plotij noſtri locum ſubrogetur? His præſertim auctoribus, queis pro ratione libido eſt. Cæterum hæc caſus aliquis ſeu DEVS potius ex alto nos ac noſtra reſpiciens gubernabit. Qui ut te, mi amice quàm diutiſ

ſime ſoſpitem nobis ac Reipublicæ noſtræ conſeruet, id uero mihi in votis eſt antiquiſſimum. Valebis igitur et (quæ tua eſt benignitas) Douſæ tui humanitus commiſerebere, cuius imbecillo capiti tanta procellarum uis, tantæque Decumanorum gurgitum moles impendent, et quidem ab ijs, qui Pax mundo eſſe debebant; at illi Fax ſunt. Quod quidem prouidè ac prudenter ~~nobis~~ nimis Lipſium ſeu quondam noſtrum uaticinatum commemini. Nihil poteſt eſſe verius. Sed querelarum ſatis nihil proficientium. in quibus loquacitati noſtræ ignoſcas velim, quam et rei indignitas et contumeliarum, quas patimur quotidie, magnitudo expreſſit. Iterum uale, omnium in terrâ quantum eſt beneuolentium cariſſimum nobis ac lepidiſſimum caput.

Vltraiecto. IV Idus Octobres. 1603.

Initium Apologiæ pro Concionatore Nordouicano
ex Aduerſarijs Iani Douſæ excerptum.

Puderet me haud immeritò nouis ſubinde Querimonijs pulſare
beneuolentiæ tuæ fores, niſi potiſſimam audaciæ huius
culpam nimia aduerſariorum meorum importunitas ac perui-
cacia ſuſtinerent. Ego, ad hanc usque ætatis
diem (Deum ac conſcientiam meam teſtor) ita vitam me
instituiſſe confido, ut anxiè ac ſcrupuloſè ſemper cauerim,
ne aliquam Eccleſiaſtis noſtris uel tralatitiæ ſaltem offen-
ſiunculæ occaſionem præberem. In eius propoſiti constantia
quum continuare porrò atque ad extremum usque perſeuerare
cum animo conſtitutum haberem; perſuaſus fore, ut hæc
cautionis formula munimento mihi in præſens, poſt mortem
etiam ſalutaris exiſteret. Vix tandem ſenſi credulus
potiorem istorum hominum partem, ſpecie inanium ualidos,
multis ſimulationum inuolucris opertos incedere, et quaſi
ſub perſonâ Histrionem factitare, hoc eſt, aliud clauſum
in pectore, aliud promptum in lingua habere, Humani
pariter ac Diuini Iuris oblitos; neq; ultra Concionis locum
memores præceptorum DEI. Id adeò verum eſſe ego
ipſemet, uiuus uidensq; ab hoc Eumolpidarum genere,
adumbrata Pietatis ſpecie iam annum ferè continuum
indignis modis deluſus, circumactus ac deceptus denique
euidentiſſimum præbeo exemplum. Quid acciderit rogas?
Facinus indignum et malum.

Annus nunc agitur plus minus duodecimus ex quo
Eleazarus Platenoet Nordouicum, ab ijs, qui Collegium

inibi Ecclesiasticum repræsentant, solemnitus uocatus accitusq;
in obeundo Diuini VERBI Ministerio operam suam Munici;
pibus nostris addixit; ea conditione, ut Pactio illa sanctissimi
Foederis uim haberet, ratumq mutuo porrò in futurum habe;
retur; neue Norduicensibus alium Concionatorem Eleazaro
ob oculos obducere, aut ipsi denique Dioecesim hanc suam a[illegible]
commutare meis ac Municipum meorum ingratijs facultas esset.
Atque in has Leges mutuæ utrimque Tabulæ confectæ signa;
tæq publicitus, summâ utrarumque partium cum uoluntate;
quanto uerò cum Ecclesiæ illius commodo atq incremento,
coniecturam capere ex eo potes, quod Inauguratorũ numerus
(eorum dico qui palam Ecclesiæ nomen dederunt) antea
exiguissimus, interea dum ipse hanc Concionatis muneris
molem sustinuit, iam ad integram Centuriam et quadraginta
capitum summam excreuerit. frequentior hand dubiè futurus,
nisi superioris anni contages ac fatalis pestilentiæ lues ali;
quammultos, ijsdem sacrorum mysterijs initiatos, in Libitinæ
circiter XXX
Censum retulisset. Quâ carissimorum capitum diminuti;
one iustissimam DEI offensionem ac Vindictæ ipsius administrã
Nemesim abundè iampridem exsatiasse uideri poteramus: nisi
alia clades insuper, multò priore illa pestilentior, succidanea
nobis nihil tale opinantibus sicuelut ex transuerso incurris;
set. Initium mali ab Andræa Thiemio,
Forensolti, Pagorumq aliquot circumiacentium Prætore,
Socerq ipsius Loïa ob priuatas nescio quas factiones, quæ
ex leuissimis mulierc[u]larum argutantium offensiunculis
natæ primitus, mox immensis, ne decumanis dicam accessionibus
auctæ ac propagatæ eò usque creuerunt, ut si insanire per;
gant

gant aduersarij) totus ille Iurisdictionis nostræ tractus tan-
torum certaminum capax uix iam futurus uideatur. nullâ
quidem Eleazari culpa, qui quàm factorum innocens sit, id
argumento est, quod uerba ante decennium in familiari (ut
fieri solet) symposio ab ipso id temporis adhuc cælibe tanto
post tempore, inimicitiæ huius interuentu in crimen rapiuntur,
non aliter quam si parricidium fecisset nullis porrò februis
expiandum, nullis Satisfactionum Formulis excusabile.
Nam licet simulatæ compositionis ac velut ἀμνηστίας species
interuenerit, occulti tamen ac uelut doloso cineri suppositi
odiorum fomites remanserunt; palam classicum canente
ac discordiarum faces allucente Prætorio illo nostro Tsienio
neq finem ullum Collegas imò Fratres porrò suos in Eleaza-
rum concitandi faciente Hermanno Schulio.

Scires de compacto rem geri. conuenisse inter partes scili-
cet, nunquam sese antea conquieturos, donec Concionatorem
meum quo iure quaq injuria Parochiali sede depulsum,
Nordouico exterminatum, atq in alium nescio quem regioni
huius angulum, sine quàm longissimè relegatum, uiderent.
Grauissimæ interea de Eleazari capite Nordouici Quæs-
tiones institutæ, Comitia Leidæ habita, hebdomadatim
fere, et quidem iteratò identidem repetita.

Iudices numero plus minus duodeni, omnes peculiari aliqua
corporis notâ insigniti. Capitones, Silones, Strabones,
Superciliosi, Frontones, Sili, Dentones, Ænobarbi,
Buccones, Mentones, Bronci, Cossiq. Vrbani Ministri
Paganis ac Municipalibus permixti. Ibi Schulius et isti
omnes. Ecbertus inquam, Hieremias, Chilo Ianensis,

Textorius, alij, caninum prorſus in morem, ne Caïnum dicam, aduerſus Eleazarum affecti atq animati. Quid quæris? nunquam turpior in Ludo Talario conſeſſus fuit.

In quorum facie miſeræ magnæq ſedebat
Pallor ὑποκρίσεως. —

Pauci tamen boni inerant, quos reiectione illi fugare non potuerant, qui mœſti inter ſui diſſimiles et mœrentes ſedebant; et factiorum contage et Conſcientiæ ſuæ admonitu haud leuiter ſanè percellebantur.

Prorſus ut ad Leceſtriana tempora rediiſſe nos putares. quorum equidem memoriam nulla ſæculorum obliuione delebilem refricare non eſt meum. Illud tantum commonitum uelim

x x ~

Quæ quàm Historicâ fide nunc a me narrentur tibi uel ex hoc poſſis colligere, quod eorum teſtimonijs fides habita, qui de Reo hoc ſuo indicium antea ac delaturam fecerant; quod non more ſolemnitus neq Notario ac Iuratis Teſtibus legitimè adhibitis, ſed ſuſurrationibus clancularijs res peracta; poſtremò quod maior Iudicum pars Eleazaro infenſi infeſtiq. Cui dies tandem dicta Lugduni non quidem ad cauſam apud competentes, legitimos ſuosq Iudices dicendam, verùm potius ad obedientiæ atq obſequij plusquam ſeruilis Leges accipiundas, ſeq in totum Claſſicæ uoluntatis Decreto ſubmittendum quamprimum. Quid uerbis opus eſt? Iam in eo erat Platenoetius, ut inauditus atq indefenſus omnium Suffragiorum calculis uictus atq exauguratus diſ-

cederet, nullius etiamdum castigabilis culpæ conuictus,
damnatusq antequam Reus. Neq adhuc comperti habens
quippiam cuius uel facinoris uel delicti a criminatoribus
suis insimularetur. de quo nec priuatim unquam nec publicè
(uti inter Fratres decebat Ecclesiastas præsertim) a Collegis
suis antea benignè præmonitus uel increpatus fuisset.
Quot quantasq interim indignitates perpessus incertum
habeo pudeat magis an pigeat commemorare.
Hoc siquidem tam horribile secretum initio menses ali-
quot celatum; donec tandem erupit, quod latere diutius
non poterat. Et verò Ebrietas illi obiecta primum,
deinde etiam Calumnia, atq alienæ famæ detrectatio.
à quorum uitiorum contage tam liberi atq immunes ipsius
aduersarij, ut utraque illa iam consuetudine tantum non
in naturam ijsdem vertisse uideantur. Quid ad hæc
tam præcipitia Eleazarus noster? Quid, nisi Intercessorē
quærere, Iudicium illud recusare, neq aduersariorum
arbitrio stare velle; ut qui Apologiæ suæ plausum iam
antea præuiderat. Postremò ad Communis Ecclesiæ
Canones ac Statuta prouocare. quibus cautum, ne quis
Ministrorū e Diœcesios suæ Præfecturâ ad Classici
Tribunalis subsellia inuitum se sistere, et quasi in alieno
Foro litigare cogatur, priusquam de eo ad Municipale
Parochiæ cuiusque suæ Collegium relatum simul ac pro-
nuntiatum fuerit. Paratum proinde sese apud Eccle-

siasticum Municipij sui Consessum causam dicere, ad cuius Tribunal prima Controuersiæ istius diiudicatio non minus quàm cognitio pertineret; atque ad singulas aduersariorum suorum obiectiones particulatim respondere, et quidem Categoricè. idq; ex publico Synodicarum Canonum præscripto, quibus præcisè atq; inuiolabiliter usque ad hunc obseruatis aliquam uel fraudem uel præiudicium facere nec uelle sese nec posse, neq; sanè debere. Illi contra pertendere neq Exceptionem ullam admittere. Quâ de re aliquamdiu magnis utrimque contentionibus agitatâ, quum Eleazarus noster ad Municipale Synedrium Querelas detulisset suas, uisum est faciundum, ut de communi frequentis Collegij sententiâ pro Ecclesiaste nostro Publica porrò Auctoritate intercederemus. Hic siquidem nos quoque (ut Municipio illi Ius dicentes) in partes tracti. Vnde tam ipsius meo, quàm Seniorum ac Diaconorum nomine missæ rectà Batano-Lugdunum literæ, quibus Censores illi Classicales induci porrò atq; exorari possent, ut ab incæpto tam extraordinario desisterent, utq; receptum iampridem morem obseruantes Iudiciorum gradus fieri paterentur; neue contra Prouincialis Synodi Statuta, tantum publicæ Auctoritatis sibi ac Iuris* arrogantes Sane Municipibus meis ignominiæ notam imponerent, ut præterito et quasi exauctorato Nordonicanæ Ecclesiæ Synedrio primam Eleazaricæ causæ cognitionem ad se porrò trahere festinarent, pessimo mediusfidius exemplo. Cæterum tantum abest, ut æqui quidpiam

bonìq;

bonique a cervicosis illis exterebrare valuerimus, ut ne eo
quidem favore dignos nos ducerent, quos vel responso
saltem aliquo per literas interpretes de Concilii sui senten
tia redderent sciliores. Atque illi interim in insidiis, nos
in solicitudine ac metu, in reatu Eleazarus. cuius rei
ergo, quum idem ille (ob caussas quas recensuimus modo,
non quidem Iuri suo, sed Iudicum integritati diffisus, neque
ad condictum diem in Iudicio compariturus, neque sistendi
sui copiam facturus videretur, et Senatus Ecclesiastici
intercessionibus prohibitus, simul interdicti nostri fiduciâ
confirmatus. Verum Chamoeleontes isti necessitate com
pulsi ac longioris moræ impatientes ægrè ac vix tandem
ab sese impetrari sunt passi, ut sollemnis ad me communi
Classis nomine Legatio Hagam versus dirigeretur. Ea
ex integro Quatuor-viratu composita fuit. cuius Ante
signanus Egbertus. ea (si bene calculum posui) in X.mo
Novembris anni superioris incidit. quo die domi meæ
frequentes me oppressere cum absurdissimis mandatis
(non homines sed scopas solutas diceres) videlicet ut
Eleazarum covadari sibi, hoc est ad Tribunalis sui sub
sellia Nordovico Lugdunum evocare liceret. eique citationi
ego Pagi illius Dominus assensum meum commodare ne gra
varer. Huic porrò petitioni publicæ tranquillitatis
constabiliendæ caussam prætexere, id est averruncandorum
Schismatum. ita tamen ut consiliorum suorū scopum ad
umbratâ quadam Pietatis ac Modestiæ specie callidi ac

repertores perfidiæ dissimularent. neq quicquam minus præ
se ferre viderentur, quàm relegationem Eleazari nostri; quâ
de re ne cogitatum quidem vel semel, nedum ut Decretũ aliquod
adversum eundem a Classicali Consistorio in præiudicium ipsius
factum suspicari deberem. Id quod aliquoties ab Ecberto
repetitum, cæteri qui aderant partim dicto, partim nutu suo
assensuq comprobabant. Tametsi sane rem longè aliter se ha-
bere ante alios conscij essent ipsimet sibi. ut qui iampridem
Eleazaro partim privatim, partim publicè de Concionali sede
mutanda aurem vellissent haud semel, alioq emigrandi aucto-
res illi ac stimulatores fuissent. Miscebantur minis promiss-
nunc blanditijs atq unctioris Parochiæ spe propositâ, nunc dira-
rum atq intenti fulminis metu titubantem animum labefactare
aggressi connisiq. Aderat una Vtenbogardus noster,
non quidem pars Legationis, sed in hoc solum assumptus, ut
ipsis ignotis mihi antea invisisq quasi aditum patefaceret, et
commeatum panderet. Qui multâ honoris præfatione pleno mo-
dio prius veniam precatus Collegarum suorũ rogatu se ijs comi-
tem adiunxisse, ita tamen ut ab instituta actione haud gra-
vatim se destituturũ profiteretur, si tamen id ipsum volenti
mihi atq ex sententia fore intelligeret. Summa
petitionis ipsorum hæc erat: Ne me institutæ abs sese adver-
sum Plateuoetium Actioni interponerem, ipsumq Censuræ
Classicariæ ex CHRISTIANæ disciplinæ præscripto vel
leniter ob merita castigandum vel in totũ absolvendũ permitte-
rem. Annueram. sed Senatum Ecclesiasticũ cogitarent,
Nordovicanũ dico, toties ante hac de hoc ipso iam moniti. Neq
enim me velle aut posse certi quippiam constituere ipsis incon-

sultis

ſultis, nedum inuitis immò repugnantibus, in negotio præſer-
tim adeò ſpinoſo ac perplexabili. in quo DEUM mihi conſcium
eſſe me iam inde ab initio, quum controuerſiæ iſti primitus
partes meas interponere occæpi, aliud nihil ſpectaſſe, quam
Municipum meorum concordiam, utq meum Ius mihi, alijs ſuum
ſartum tectum conſeruaretur, neu cui niſi DEO ac Legibus
pareremus. Cæterum in manu meâ non eſſe, quidnam de
Platevoetio melior Norduicanæ Eccleſiæ pars exiſtimet,
atq in his Seniores omnes ac Diaconi, ad quos haud grava-
tim me ſuper ipſorum poſtulatis primo quoque tempore relati-
onem facere paratum, et cum iiſdem de toto hoc negotio in re
præſenti ſeriò aliquando deliberationem inſtituere. Ita cum
hoc reſponſo Legatio dimiſſa. Ego porrò vecta Lugdunum,
quò Nordouico antea per literas accitis Eccleſiæ Senioribus,
omnibusq iis conuocatis, ad quos eius rei cura potiſſimum per-
tinebat. Ac Claſſicæ Legationis poſtulatis (quæ retulimus
modò) preſſius aliquantò ac penitius conſideratis expenſisq,
re infectâ diſceſſum denique: illis ſe Ius ſuum retinere velle
pertinaciter aſſeuerantibus, neq cauſſam eſſe cur in paucorum
ſeditioſorum gratiam Platevoetius extra Dioeceſeos ſuæ
limites a legitimo ac competente Iudice ad Secundarium
ac præiudicatæ ſententiæ contagione tanquā hæreſi
quadam infectum meritiſſimoq ſuſpectum, ſic quaſi obtorto
collo rapiatur ex Aduerſariorum libidine Cenſuræ Eccleſiaſticæ
ſubijciendus, tum neſcio quo locorū amandandus denique.
Huius repulſæ nuncius ad Claſſicorum aures perlatus,
incredibile eſt memoratu quantum exulceratos iam antea
partium animos exacerbauerit repulſæ omnis impatientiſſimos

et quaſi Ius Imperij ſui Sâ denuntiatione imminutum stoma-
chantes. Atque illi non tam Ius, quàm morem ſuum perſecuti
quieta commouendi ac labefactandi omnia ex eo die nunquam
ceſſauerunt poſtea quà priuatim quà publicè vim moleſtiarum
Plateuoetio faceſſere, ac ſexcentis acerbitatum cumulis
Collegam ſuum immò Fratrem calumnioſè fatigatum opprimere
atq; obruere. Quibus ſuſtinendis ipſe tandem Reus imparem
ſe ſentiens, præſentium tot malorum tœdio, an Cauſæ ſuæ
potius æquitati confiſus, poſt quadrimeſtris ~~ut dixi~~, excepti-
onis intercapedinem ad Leidanæ Claſſis Puteal ultrò obtulit
ſeſe, pro innocentiâ ſuâ ipſe cauſam dicturus, comitibus ali-
quot ex Pagano illo Eccleſiaſtici Senatus corpore ſecum
aſſumptis, ut, ſi uſus poſtea veniret, de omnibus quæ gere-
rentur non auritum modò, ſed etiam oculatum Teſtimonium
perhibere poſſent. Quos tamen illi a Concilij ſui communi-
one aliquoties repulſos, aut poſt horarum aliquot interualla
faſtidioſè admiſſos, indigniſſimis modis exercitos habuerunt
captioſis Quæſtionum laqueis rem implicantes; verba ſingula
cum ipſius Rei, tum Sociorum fortuitò (ut fieri ſolet) prolata
captantes atq; in crimen rapientes, ut qui in altercando
uires ſuas exploratè cognitas haberent. Hinc Scribam
alta voce
ſubinde ſuum Stentoreâ voce inclamare ac stomachoſè in
Actorum eius diei Tabulas referre mandantes, ſi quid
fortè quod tenerrimas ipſorum aures offenderet vel Reo, vel
Fautoribus ipſius per incogitantiam, pro rei indignitate liberi-
us dictum excidiſſet. neq; tamen eidem iuri, quod in ad-
uerſarios ſtatuerant, ipſi ſe aſtringere aut obnoxios facere
uelle, tametſi nullis interim dictorum acerbitatibus temperan-
tes. Ita ut prorſus hoſtilis odij amaritudinem in uno Plateuoe-
tio

tio explere uelle viderentur. Ità multa vel stomachosè vel impudenter, vel in omni calumniosæ accusationis genere insulsè, arroganter Reo ab Aduersarijs obiecta; Aduersarijs dico; hoc est maiore Iudicum illorum numero. quos tametsi ab initio Plateuoetius perhorrescere se palam testaretur, reiectione tamen fugare non potuerit, et quidem contra omnem Iudiciorum consuetudinem. Atque huiusmodi litigiorum uelitationibus magna subinde dierum Iudicialium pars absumpta. Testimoniorum interim multitudo producta. At scin' cuiusmodi? Audi igitur, ut scias. Primum Iustus Hortensius noster ostiatim ambire, prensare, fatigare singulos verbis conceptissimis, atque huiusmodi Interrogandi Formulâ usus: Equid de Plateuoetio inaudissent uel ipsi compertum haberent, libero ac securo animo indicium ut facerent. nihil periculi esse ut incommodi aliquid iudicibus ex eo pariatur. siquidem inter paucos Angeroniæ sacris operatos tam horribile secretum periturum, neq emanaturum foras. magnam illos ac solidam hac ratione a Classe gratiam inituros. ijs dico penes quos non inania potestatum sed summa rerum, hoc est et Censuræ Ius et Fulminis. Testes in Eleazarum producti ijdem, qui nomen ipsius prius apud Classem detulerunt.

Gratias tibi Domine Iesu

Auctor morte præuentus, reliqui temporis historiam absoluere non potuit.

Lamentatio Palladis ob paucitatem eius signa sequentium.

Per

Casparem Sedulium Artium
Liberal. Mgrm & S. Caesar:
Mtis beneficio poetá Laure-
ἀμελήτως γεγραμμένη.

Io. post pascha. 11 Apl. 1577

Admodum R.do Dno Domino Joanni
Axelio Olivaredtmo Canonico
Dno suo colendo Xrs Sedulius
S. P. D.

Donarem pateras Mentoris artibus
claras, Vel Veterum Vasa corynthia
Inserta toties carmine vatibus
Aut quaecunque legit, Syrius ignibus
Quem decoxit atrox Indus in aurea
Alga. Crede mihi dura sinistrior
Haec fortuna negat. Neque cupidinis
Horum non reputo (cum tibi cornibus
plenis alma fluat copia) deditum
Quare quae levius pierio penu
Deprompsi, senio deposito cape
Tranquillisque precor perlege vultibus.

Ad eundem.

Non semper rapidis Delia cursibus
Ceruos proſequitur. nec miſeris solet
Semper terrificus Cynthius arduum
Arcũ obuertere gentibus

Non semper rigidis Vultibus est Cato
Quin quandoq₃ sibi gaudia suſcipit.
Non semper patriæ, aut cura Quiritiũ
Mordet pectora Tullij

Non semper Socrates docta Volumina
Verſat, quin puerũm Lusibus incubat
Ipsus panthoides seria temperat
Neruorũ sua cantibus

Quin et littoribus Lælius abditis
Et ripis numerat solus arenulas
Tum conchas legit, ut grandia publicæ
Curæ tædia subleuet

Ut ponas etiam. ob præsidium Unicũ, et
Vati sedulio turris athenea
Curas, res Variæ quas tibi porrigunt
Nostros Verſiculos lege

Dumq₃ hos euolues, cum Socrate æstima
Ludicris puerũm tete tenerier
Aut cum scipiade carpere Lælio
Conchas fluminis alueo

Attulerat miseris lucem Tithonia lampas
Sidera, et alma dies hebetarat.
Rivis, et excubitor voce ad consueta colonos
Urgebat miseros obeunda
Errabam riguis per læta rosaria in herbis
Me vegetare nova cupiens die.
Dumq₃ oculorum orbes spacianti more revoluo
Nunc colles, nunc plana tuendo
En procul affulsit nobis mulieris Imago
fulgenti circundata nube
Lumina fronte gerens radijs certantia Phœbi
Lumina vincere nescia nocte
Ambrosei crines nivea cervice fluebant
Rore comæ tyrio stillabant.
Illi candor erat, qualem vaga Cynthia præfert
Cum propulsat nocte tenebras
Clara decore nimis. Gnidiæ quo vincere formã
Et potuit thetidos generosæ
Quo vel Caucaseis prædurus rupibus ortos
Allicere+. ceu ferrea Magnes
Naiadas & dryadas cultu superabat, amictũ
si dederis, cultumq₃ Deabus
Dum stupeo visis (fixum me forma tenebat)
Adverti imbre genas perfusas
Virginea consueta manu portarier arma
fagi amosæ brachia servant
Ægis, at horrificã respirans Gorgona, campo
ob moerorem abiecta recumbit
Tandem multa pena suspiria pectoris hauriens
singultu aspera verba profatur
Quæ mihi Taygete poterit restringere flãmas
Menti quas motus cruor addit?

Atq; metu solvit. Gemma garamantide Vestis
    Præ me sordeat ista cadaver
Exornat mortale, ego mentem moribus æquis,
    Immortalem, atq; artibus orno.
Sordeat et Bacchus, Baccho corrumpitur ætas
    Bacchus Vitæ stamina frangit
Sordeat & quicquid plebes miratur, et optat.
    Sola quæso calere minerva
Hæc ubi dicta dedit, gressus ad sidera flectens
    In sublimi talia fatur
Hosce refer monitus ab amica mente profectos
    Mæstæ pallados, atq; querelas
Botanicæ pubi, ne signum hostile sequatur
    Neve det exitio inscia dextras

Cur Deo

Ad Rdum Dum Axelium

Axeli patriæ sidus amabile
Musarumque columen, quas modò lusimus
Nostri ~~ingenii~~ primitias ingenii leves
(Donec quid melius Melpomene ferat)
Porrectis digitis carpe libentius
Quod si suscipies pectore candido
(Si quid nostra potest Teïa barbitos)
Tollam te meritis semper honoribus
Æternumque decus nominis afferam.

In aduentu Rx^di Dni Axelij etc.

Grata quidem Isthmiacae sunt splendida Vasa Corinthi
    Grata est Sarmatico purpura tincta salo
Grata etiā fulva bacca Garamantide Vestis
    Grata est in digitis fulgida gemma micans
Grata colorati quae pectunt Vellera, Seres
    Gratū est extremis quod Vehit Indus ebur
Grati sunt crocei quos Tmolus mittit odores
    Grata Cythereiaco sanguine tincta rosa
Gratior est Domini multū conspectus amandi
    Gemmis, Vase, ebore, murice, odore, rosa.

D. T.
obser.

Caspar Sedulius artiū liberal. Mgr
& beneficio S. Caesa: Ma^tis poeta Laureatus
ἀμελλήτως faciebat

Lu. Pasch: 8 April. 1527

Datur multum, vir eximie, hisce diebus ex
Lovanio mihi missa est Apologia D. Alberti
Pighii Campensis, contra rationes aliquot Luthera-
norum calumniantium a Paulo Pont. indictum
Mantuae concilium, quam cum in plurimis
erudita firmaque, ut ab authore erudito
acutoque profecta existimo; tamen brevissime in
nonnullis ut nimia et immodica (pace autho-
ris dixerim) iudico, ut praesertim in eo quod
usque adeo concilia proterat etiam universalia
omnemque eorum firmitatem ad calculum unius
pontificis revocat, quasi nihil auctoritatis
in definiendo si quid vel fidei, vel bonorum
morum sit in suffragiis aliorum ibi praesentium patrum
etiam insit. Tum praeterea quod pontificem a solo
Deo iudicandum asserit, prolatis in hoc testi-
moniis multorum pontificum ac conciliorum
ipsa prima verborum cute sic testantium.
Neque mihi modo duo haec minus arrident
quod mirandum non est; verum etiam aliis et
nonnullis minime stupidis. Non me praeterit
aliquos Iurisconsultorum, ac etiam Theologorum
in ea olim esse sententia. Quos inter Theologos
Ioannes a Turrecremata Card. est, qui argumentum
illud

illud in hoc composito libello copiosissime disse-
rit, productis testimoniis plerisque, quae
item Pighius citat. At vero quod cum multo
honore eorum dixerim, videntur nimis multa
pontifici tribuere, et si dicere impune liceat
videntur gratiam eius captare potius, quam
ad aequilibrium veritatis rem exigere. Quid
n. si aliquot pontificiae leges aut principum
scripta prima fronte sic preferant, cum sicut
piscibus marinis (ut Aristoteles inquit) etiam
sale, sic legibus ipsis praeterea lege opus sit,
quinimo leges leges non sunt, sublata eare
qua sola constant omnia, hoc est, ratione
et aequitate, quam Aristot. Ethic. 5 ἐπιείκειαν
appellat. Quod si D. Pighius ad rationem
temporis haec conscribit, ut cum Lutherani
omnia hodie pene pontifici abrogent, atque adeo
in ordinem reliquorum episcoporum plane sub-
iiciant, ipse patrocinium eius suscipiens
hyperbolice omnia arroget, nimiumque eximat
illi cum recte caput ecclesiae fateantur. Ut
omnis hyperbola modum excedit, quo mendacio
ad verum veniat, potius turpissime mea sententia
id

id alia efficere ratione, constantē sit veritatis
utque vel in hanc, vel in illa parte sermonis
ultra modum elato. Neque n. oportuni tuē
de veritati hyperbola asciscitur, dum ex
altera parte veritas læditur, et presertim si
ex ipsa dicendi ratione hyperbole uti non animad-
vertatur, id quod in re pnti fieri videtur
dum usquequaque authoritas pont. Max. ad
astra tollitur, ut interim dignitas concilio-
rum penitus obteratur et conculcetur, idque
bona fide atque ex animo recte in serium, quod
ipsum tamen utrumque tollerabile foret, si
nervosis invictisque rationibus id fieret. At
vero nunc cū rationibus satis languidis et ab
aliis olim eruditis Theologis sat plene dilutis
id agatur, non oīo immerito quibusdam
displicet, sit dicto venia, Ceterum rationes
ipsas si libet quæso audiamus. primum inquit,
concilia aliqt etiam universalia, in definiendo
quod fidei esset erraverunt, velut concilium
Ariminense in quo tot Episcoporum concordi
subscriptione prodita est Nicenæ fidei ortho-
doxia; incommutabilisque professio Episcoporum
orientalium fraude circumventa simplicitate
occidentalium. Ad hec concilium Ephes-
num

num 2us et ipsum universale, etiam Beatissimi
Leonis auctoritate, congregatum damnavit
authore Dioscoro orthodoxam veritatem
de veritate duarum naturarum in Xpo, pro
ea ipsa Eutychetis sententia probata. Ex quibus
colligi putant, si vel aliqua concilia a scopo
aberrarunt, protinus omnis alia aberrare
posse: nec ullarum omnino decreta certam ratamque
fidei legem quam omnes sequantur esse posse.
At vero videamus haec nostra ratio non minus
pontificibus atque conciliis adversetur, siquidem
fuere item pontifices, qui in negotiis fidei devi-
zarunt. In promptu est de Ioanne XXII, qui
quod nemo negaverit proposito edicto haereticos
pertinacesque pronuntiavit, quotquot Christum
eiusque discipulos nihil habuisse privati
professi erant. Rursus, si quis discipulis ius
nullum vendendi, donandi testandi acquirendi
contenderet, Adhaec publice dominis se
declarasse, et ab omnibus defendi iussisse
fieturas animas humanas corpore solutas licet
nihil amplius purgandum haberent, tamen

vera

veram felicitatem quae aeternus divinitatis intuitus sit non assecuturas ante supremum iudicium / Et Academiā Parisiensē eo hoc induxisse, ut q̃d ad gradum illū in Theologia admitteretur nisi prius errorē illū vetanum et defensurū se et ppetuo sectaturum iurasset, grabissimis pnis propositis si q̃s diversum doceret; Cui acerrimè Theologus egregius Guil. Ockam restitit, nihil moratus fulmen hoīs, utpote q̃d ab errore manarit. Ad hec Stephanus 6 contracto etiā concilio, odio magis quā vero motus, decreta actaque Formosi antecessoris sui rescidit. Et aliquot deinde temporibus, si audimus platinā, veluti ex more acta priorū pontificū posteriores aut infregerunt aut odio sustulerunt, ut Romanus primus et Iohēs X decreta Stephani irritarunt, Formosi restitutis quae rursus Sergius antiquavit: unde dubium cum in plerisque ad pietatem relligionemque pertinentibus, liquet quoque de errore quorundā pontificum circa matrimonium de quo est in c. licet de sponsa duorum. Iam de errore Celestini circa Matrimonium fidelium quorū alter labitur in heresim, de quo est in c. laudabilem, de conversione coniugatorū. Quocirca sic pari exemplo colligamus.

mus; hi pontifices in iis quae ad pietatem religionem fidemque pertinet errarunt si forsan non omnes certe aliqui. Nullius ergo pontificis decretum lex certa firmaque fidei pietatisque esse poterit, quod si absurdum est, ut haud dubie est; itidem colligere de conciliis absurdum erit. Item sicut quales pontifices fuerint sic item qualia concilia fuerint refert, et sicuti pontificibus improbis aut privatis affectibus servientibus, fides non debetur, ita nec improbis aut impiis conciliis; Impia autem concilia sunt, id quod Pighius non abnuerit, quae non motu impulsuque S. S[ti], sed vel invidia vel ambitione, vel studio demerendae gratiae alicuius, vel aliquo vitioso affectu coierunt, de quorum numero Ariminense fuit, quod Pighius citat, de quo Eusebius lib. X hist. Eccl. c. 21 aut potius interpres eius Rufinus his ipsis verbis: Synodus interim apud Ariminum congregatur, ibi

Haec ille. Erat hoc postea a Damaso pontifice
successore Liberii condemnatum. Et eiusdem
generis Arrianorum postea plus decem con=
cilia contra decreta Niceni concilii fuere.
Neque rursus Conciliis fides debetur sine
auctoritate pont. Max. contractum, ut Albi
pighius docet, et testimonia multa patrum
comprobant. Quo fit ut provincialibus ab Epis
in sua quaque dioecesi convocatis necessario
subscribendum non sit, quo in genere Carthagi-
nensi, cui Cyprianus interfuit, erat ubi haere- baptismata
ticorum schismaticorum irrita cassaque esse, cunctosque
ab iis retingi debere statutum fuit. Quam
sententiam, cum alibi tum Lib. 2 et 4. contra
Donatistas dilucide Augustinus refellit, et
alia plurima concilia ea ob causam nihil ne=
cessitatis ad credendum attulerunt. Tametsi
ne hoc quidem satis est. Sed oportet pontifex acta
collecti concilii suffragio suo approbet, et velut
impresso signaculo firmet roboretque necesse
est. Quam ob causam ~~conantur~~ concilium illud Ephesinum
secundum vim non habuit, siquidem ut auctorita-
te Leonis indictum fuerit tamen acta eius
decretaque ab eo approbata non fuere, ideoque
Leo.

vil ex eo liquet quod illud roborato concilio
ap: Chalcedonem 630 episcoporum illi priori
contraria definiunt, damnatis Nestorio et
Eutychete. sed neque sentiunt satis concilia
approbari a pontifice, dummodo particula-
ria sunt. poterunt n. particularia ex paucis
neque iis adeo doctis constare. potest et
ipse pontifex, non usque adeo doctus esse,
Nam quotusquisque eiusmodi est, certe
in theologia, cuius potissimum in negotio
fidei usus est. Itaque aliquid definire po-
terint qd fidei putetur cui tn erratum
subsit, ut recte mea sententia vir sani
iudicii Gersonem asserit. tamethsi, ut
idem negat, ne a definitionibus pontificis et
iis quae fidei sunt proborare nemini, licet
diuersum docere sub poena anathematis
conceditur temere & sine probabili ratione
sic sit interpretanda iura ea de re tractantia
Nam si ratio subsit, nihil est piaculi certe
contra mentem iuris, ut liquido de Jo. 22
constat. Concilia vero quibus magistrio ab

omnibus

omnibus fides debeatur, necesse est primo
a pontifice indicantur, si modo in uiuis
sit, aut nisi indicere maligne detrectauerit
cum res Christiana indici flagitet, aut aliud
iuste ea obstiterit. Deinde oportet sint
uniuersalia quibus pontifex sit ut caput
uel per se, uel per Legatum si morbo siue
ue grauior, aut aliter iuste impeditus
non queat interesse. Alioqui quomodo corpus
uel integrum uel uitale sit absque capite? Nam
pontifice uel mortuo uel alicubi quo minus assit
per uim detento, certe auctoritas eius in conci-
lio praesto est. Intersint quoque necesse est omnis
orbis nationes qui modo post denuntiationem inte-
resse uelint. Adhaec necesse est ut iam sincera
sine quoque fermento adfectuum, idonea maturaque
agitatione disceptata definitaque, pontifex defini-
ta calculo suo probet firmetque: non quod summa
auctoritate ab eius unius calculo, nihil a·a cal-
culis etiam aliorum pendeat, ut Pighius praefert. Immo
contra partim ab eius, partim etiam ab aliorum quo-
ibi ep. rum interest suffragium, pendet. Siquidem illa duo
in unum conspirantia solidum quiddam et perfectum
quod fundamentum societatis sit faciunt, solus
calculus eius nihil satis firmi habet.# Ille nihil de
ceremoniis, iudiciis moribusque nisi ex praescripto domini
statuit.

Nec Xº res similiter olim in Moyse atque nunc in pontifice habet.

statuit, quem in oībꝰ constitutionibꝰ auspi-
cē, ducem & auctorem, ipse ferè nihil pro
arbitratu suo statuit; eoque in statuendo
errare non potuit, cum non dictator sed
executor earũ quae statueret esset. hic
verò etsi proculdubio in faciendis legibus
et definiendis agendis ductu auspicioque
divino magis utatur, & in functione mune-
ris adminiculo SS. magis quã quibus alius
inferior, dirigatur, tamen q̃a non sic singula-
tim de oībꝰ a Dñō edocetur, ut ad ratã
formulã velut conceptis verbis definienda
accepit; verum ferè oīa iudicio eius ar-
bitrioq; statuenda relinquuntur, fit utiquã
ut in iudicando falli & in decernendo labi
queat. Alioqui quonam mihi concilia:
Satis esset Romam mittere & inde tanquã
ab oraculo in oībꝰ responsa petere. Quo-
circa in actis c. 15. nata dubitatione de
abolitione Legis veteris Apostoli et seniores
totaque Eccl̃a missa ad gentes legatione

visum

visum (inquiunt) est SS et nobis, nihil. ultra nihil ultra oneris vobis imponere &c.
Non a. visum ē SS. & Petro, licet principi aut visum SS. & soli petro; vo ipso significantes summa definitionis nō in unius Petri sententia, verū etiam in suis sententiis ponsari.
Et in conciliis aliis passim ē legere, patribus his ipsos verbis. placuit S concilio, ut concilium definiuit, vel statuit S. concilium vel sacri concilii authoritate, & eius generis alia. Demique Gregorius magnus suffragio suo, concilia illa celeberrima, Nicenū, Constantinopolitanū, Ephesinum primū, Calsedonensē pbaturus, Cunctas, inquit, quas pfata concilia psonas respuit, respuo; quas venerantur amplector; qa dū universali sunt constituta consensu, se & nō illa destruit, quisqs psumit absoluere quos ligauit, aut religare quos absoluit. Nec verum, nisi pro ratione probaret, dicturum fuisse credimus, qd ubi decreta universali consensu constituta essent nisi aliquid et

situm

ſitum eſſet in ſententijs patrum autumaſ-
ſet. Alioqui pro cauſa dixaſſet, quia
in Niceno concilio Jul. Rom. pontifex,
cui per legatos affuit, ſic cenſuit, in
Conſtantinopolitano Damaſus, ſiue ut
alijs placet Cyriacus; In Epheſino Ce-
leſtinus per Cyrillu Alexandrinu Epm
vices ſuas gerentem; in Calcedonenſi
Leo pontifex ſic ſtatuit. At hoc non
verum quod vniuerſali conſenſu conſtituta
eſſent, pro cauſa dixit. Etenim ut caput
et reliquu corpus ſeſe mutuo vegetant
et alterum ab altero neceſſario pendet
ita in his quae religionis ſunt pontifex et
reliqua eccla ſe invicem fulciunt et
ſuſtentant, et alterum ab altero vim
et robur neceſſario accipit. Neque vero
dixeris pontificem concilia cogere non
auctoritatis gratia, quaſi ipſe ſentias alioquin
morari debeat, ſed cauſa deliberandi et
communicandi cum alijs, cum oculi plus videant
quam

quam oculus, (ut vulgo dicitur) ut auditis aliorum sententiis, quod vero propius accedere videatur pro auctoritate statuat Sibolum istud n̄, quasi vero cum in Actis dicitur, visum est SS. et nobis, nihil ap̄lis nobis omnis imponeretur etc. Et dum in Act. conciliorū subinde legitur statuit S. concil. etc. Et dum Gregorius, inq̄t, in loco modo pducto, dum universali constituta sunt consensu etc. illa vocis imponere, statuit constituta sunt cuiusmodi nullius alibi usurpantur, non auctoritatem, ~~solum~~ sed solum consilium & deliberationem praeferunt. Ceterum an conciliis etiā universalibꝫ conditiones oes pdictas habentibꝫ SS. semper assit, ut in nullo re in minimo q̄dem errare ~~p~~ ~~permittat~~ ōiaque ibi definita p veris habenda sint: quanq̄ hoc dicere plane paradoxon sit; tamen, ut obiter et strictim dicam sunt hodie spectatissime tū pbitatis tum doctrinae Theologi qui sentiant quemadmodum aliquando Prophetae & Apostoli

SS.

S.Sp. destituti, quo se duci existimabant sibique relicti fuere: Quorum Nathan rogatus a David sup templo aedificado nu opera sua, ea in re praestanda domino grata foret; respondit; omne qd est in corde tuo vade fac, quia dns tecum est; quo tamen in responso erravit, ob quod tamen in aliis fide no caruit. Adhaec sicut Petrus Christu a cruce suscipienda deterrere studens, iis verbis; Absit Dne abs te res. ab orbita deflexit, licet nemo omnium ob id pfessione illam qua Christu Dei filium pfitebatur, ab afflatu S.S. profectam negat, cum inibi Christus dicat: Caro & sanguis no revelavit tibi sed pater meus Celestis. Iam et pres nre, qui incredibili suo sudore nobis primi glaciem scripturae pfregerunt, alicubi hallucinari pmissi sunt, ut se hoies esse et quicqd sanè scriberet id beneficio Dei scripsisse

ſiſſe, quicquid ſecus ſuo vitio factū agnoſcerent, ob qd tn in alijs nemo ſanus a S.S. ductos negat: Ita concilia vniverſalia quantumlibet ritè ſincereq conflata nonnunquam in minutis nec magnopere ad fidem facientibus caecutire poſſe, utpote humanū quiddā paſſa; q tamen caecutientia, ſi decreta aliorum conciliorum, literae itē diuinae, earumq ſacri explanatores mutuo accuratè conferantur, facilè animadverti queat, ob quod tamen in alijs, qbq nulla prorſus erroris ſuſpicio ſubeſt, fidē nō amittat. Sed haec illi viderint, equidem hic nolim cenſorē agere. Ad Pighium redeo: Vtitur ptēr ea argto ad convellenda Concilia, et dicit nō poē pbari eccliam vniverſalem vires ſuas concilijs vniverſalib9 commiſiſſe, itaque quicqd ita definiatur nō definiri auctoritate ecclē, nec neceſſario recipiendū eſſe. Sed redo obſecro, ubi quoquo verſus miſſis legatis vel diplomatibus concilium ritè indicitur, cuivis facta poteſtate pntiae qui modo

priſto.

presto esse velit, anne tu qui propria adesse aut per infirmitatem valetudinis aliasve necessitates non possunt, aut tædio impensarum, vel agnitione imperitiæ, propter quam ibi nullius operepretium faciant, non volunt, satis rem recte vires suas absentium vo adeuntibus delegat. Verum ut, opinor, similia adhiberi potest. Indicitur conventus trium Ordinum Brabantiæ ad Bruxellam Abbatum, Nobilitatis, Civitatum, fingamus plerosque horum negotiis privatis ita distentos, ut ad constitutum diem, locumque adesse haud commode queat, neminem quod aliquid sapiat negaturum reor, quin hoc ipso quod vocati non adsunt, ceteris taciti partes suas demandent, ratumque haberi velint, quicquid illi ex eorum aliorum consensu e republ. fore statuerint. Addit Vighius ecclesiam demonstrare non posse ullam sibi primo a Christo auctoritatem iurisdictionis esse concessam, propterea quod eam frustra haberet; ut largiamur, nulla peculiari lege a Christo concessam esse, concessa tamen lege naturæ

naturæ quam christus non antiquavit, quã
doquidem in antiqs biblys est. Etenim ut
quælibet respub. quælibet civitas, quod-
libet regnum, collegium, sodalitium una
vitam agens iure naturali potestatem
condendi leges habet, quarũ observatione
se suaque membra ad finem felicitatemq
suam dirigat, atq etiã pro imperio moveat
et eam quidem ita habet ut ratione nulla
vel auferri vel abdicari queat, ut pote
naturalis sicuti sui cuiqs cura mode-
ratio, & ad finem proprium gubernatio
naturaliter data e quam prorsus negli-
gere non potest; Ita respubl. tota christia-
norum, qui non terreni alicuius sodality
modo consortes, verumetiam cœlestis istiq
Hierusalem συμπολῖται καὶ οἰκεῖοι sunt
ut paulus ad Ephesios scribit, nã liceat
iurisdictionem potestatemqs sanciendi le-
ges habet quarum cultũ studioqs se suaq
membra pro habitũ conditioneqs cuiusqs
ad felicitatem cœlestem tanquã ad finẽ sum-

natu-

naturalem componat quam eandem pii sub
Lege naturæ absque singulari facta diuini-
tus auctoritate habuisse, ut patrem in fa-
miliam habere videtur, si Theologo eudam
hac ætate longè omnium doctissimo cre-
dere libet. Et ut nulla suppetat auctoritas
ipse naturæ sensus sic rem habere dictat.
Atqui pontifex ut baptismate tinctus
membrum est huius Christianæ reipub. non
aliter ac quibis alius inferiorum ordinis
subiacet itaque naturaliter curæ eius
& tutelæ in his quæ ad eum pertinent
potestas iure certis legibus in usu a Christo
sibi data potestatis ex salute sua et eorum
quibus praeses datus est, ab ea regi et
ordinari, quod mihi nolim quisquam credat
nisi idem concilium Constantiense prox-
imum clarissime definiuerit, ut testis
Locuples Gerson est in libello illo de
potestate ecclesiastica tracta. N. e. 60
inter se pugnat pontificem iure peculiari

de

a Chro regimen habere urbis, aut totius reipubl. Christianæ ut cont. Ecclam iure naturæ auctoritate de regimen eius ut membri sui moderandi habere, quo nihil pugnat olim reges apud Lacedæmonios, Consules apud Romanos et hodie Reges apud Gallos imperare, et illos Ephoros, istos Tribunos; hos amplissimu concilium (parlamentum vocant) ut imperij moderatores sibi impositos hre. Atque hec quidem de priori; venio ad alterum quod item minus arridere dixi; Quod scilicet summus pontifex humano iuditio non subiaceat, propterea qd hoc passi testimonia patrum cantent, ut in primis illud Gelasij: Sedes bti Petri de oi ecclesia ius habet iudicandi; nec de eius licet iudicare iudicio: Rursus ap. Gratianum de verbis Bonifacij Martyris; Pe culpas redarguere præsumat mortalium nullus, qa cunctos ipse iudicaturus, a nemine est iudican

iudicandus. Jam ex Concilio Sinuessæ super
Marcellino pont. habito; prima sedes ~~[illegible]~~
~~petri~~ non iudicatur à quoquam; tum à ex Con-
cilio Ro: sub principe Valentiniano, Nō
licet adversus pontificem summū dicere
et alia pluria eorum facientia, quæ huc dun-
taxat spectant, ut pontificē concilio su-
periorē esse credas, cui diversū synodus
proxima Constantiensis magno procerum
consensu definiuit, a quo qd ita facile Pighi-
us & alij, aliquot ante eum scriptores
discedant, nō magis ad animi iudicium
rem revocantes, haud satis intelligo,
Certè testimonia ista producta etiā prius
illius tempestatis obscura nō fuere, et [illegible]
da commode interpretantur; sicut et infinitæ
aliæ lit. tam diuinæ, tum humanæ, licet
pleraque simpliciter citraque exceptionē ra-
ueant tamen pro æquo et bono intelligentiā ac-
cipiunt. Concesserim quidem cum illis nō qua-
libet ob causam nec a quibuslibet, nec facile deinq
pontificem in iuditium vocandū esse ne si passim

da luc.

licentia impune relaxetur, maiestas quae una qualibet in secta maior nō est tandem proculcata prorsus ad ludibrium recidat. sicut nec in quoslibet ppositos criminationes subditorū facile admittendae sunt, ne tandem velut depulso freno disciplinae, oīs reverentia & obsequentia circa regnis collegijs civitatibus et monasterijs semel brevi apud subditos exolescat. Infinite vero aegrius admittenda est criminatio adversus pontificem, quanto plus amplitudini eius precium honoremq; constare quā praesidum inferiorū ordinū refert. In confesso quoque est, a nulla particulari potestate ecclesiastica pontificem iudicari posse, cum pontificatus eius quolibet alia tali superior sit. Ad quem censuram patrum scripta reboranda sunt. At vero in nullis caussis ne in gravissimis quidem et intollerabilibus eum posse iudicari ullo humano iuditio, adduci nō possum ut credam. Facianus eī pōtificē cui nec divini quicquā nec humani sacri sit.

factum sit, purum putum prædonem et tyrannum qui non minus in concreditu sibi gregem saeviat, quam in Rempubl. olim Caligula, Nero vel Domitianus; et millies monitus ab iis quibus merito aures prebere deberet, tn furere non desinat, nemo observo quisquam sanæ existimans pestem eam tolerandam et non potius illico loco removendam dicat, et quo id quæso iudice fiat? nisi vel Ecclæ, vel aliquibus eius vices gerentibus, sive illi concilium sunt, sive alii, quibus eas ea in re mandaverit. Neque n. video, quemadmodu amplissima regna Francia vl Hispania vel Anglia vl quæ denique vices suas in administratione rerū uni alicui contulerūt quem Regē appellāt. Ita Eccla Catholica p regiones et singulas quasque ditiones vices suas aliquā in functione certis hominibg mandare nō queat, quod concilium appellamus, qd tn non ad plenit quasi iam tum Concilio coeunte satis hoc no faciat.

faciat: sed etiamsi non faceret, facere tamē queat, & ad tenendum propositum, ad p̄sens mihi satis: cum Christus Petrum ad eccl̄ie totius curam astiturus prius charitatem stipulabatur, ijs verbis: Simon Joīs diligis me plus his, denique petro respondenti subieccerit. pasce agnos meos, idq; iterū atq; tertium repetens, et quid obsecro ea stipulatio sibi voluit, nō vtiq; quod Lutherani et olim Wicleffisti arbitrantur, quasi scilicet ad retinendum pontificatū necessaria charitas sit, quia destitutus pontifex eē desinat. Sed quia in functione muneris oīa ad scopum charitatis collimanda, ab eiusque fine moderanda sunt. Quippe p̄ ratione finis moderanda reliqua sūt: finis a. charitatis q̄ in pontifice exigitur salus est eccl̄ie aut vt apertius dicam p̄ducere creditū gregē ad felicitatem, a quo fine si intollerabiliter recedat lupus planè & populator gregis satis verbis illis declaratur mens Xp̄i nolle talem nutricem agnis suis p̄ēē, & fas eē illo deiecto Prēindicatur

a.

alium

alium surrogare. Dico si intollerabiliter ab
eo fine discedat. Siquidem si ~~cum~~ in multis
pernitiosus, sed contra si in multis salutaris
esset, aut bona cum malis equilibrium
facerent, aut hec illis non magno momento
preponderaret, tollerari posset; quia non in toto
hoc prescripto aberraret. Verum si in nullo aut
quam paucissimis quod perinde ducitur aberraret
tollerandum sane arbitror. Neque enim Christum
minus solerter hic consideratique vices suas
delegasse pontifici reor, quam populus princi-
pi delegavit. Atqui nullus populus nulla gens
nulla quamlibet barbara et incivilis natio
vires suas delegasse principi in meram suam
pernitiem pestem et exitium: velut id quod
exemplis innumeris tum vetustis, tum recentio-
ribus copiose ostendi posset, si opus foret, cum
ob id alios trucidatos, alios regno pulsos con-
stet, et fatebimur Christum sic Petro et succes-
soribus eius delegasse, idque erga sponsam quam
tanto impendio sibi vendicavit, noctes ac
dies de salute sollicitus predicando docendo mo

nendo

nendo exhortando, & hec ipsa moribus illiba-
tis et prodigijs luculentissimis astruendo,
et postremo sacrosancto sanguine in liber-
tatem asserendo, mox redivivus donis spus
adversus quoslibet hostiles impetus largis-
sime instruendo, tum denique sedulo aptos
ad p̄conia Euangelij quoquo versus in na-
tiones oēs ablegando. Reputet quisq; sitū
cum vero simile sit. At vero dixeris ut christus
pontifico talem suis p̄cē non velit, non p̄tinus
tamen hinc concessum vō, cum loco dignitate
aut iudicare. Imo ut eloquia patrum sonāt
sam auctoritate uni sibi chrm reservasse.
Certe diversum nondū luculenter ostensum
esse. Profero itaq; illū Evangelij, qui ab
eruditis nobiscum stantibus p̄duci neq. absur-
de solet. Si manus tua vel pes eius scandalizat
te abscinde, et proijce ab te etc. quae nota
sunt Math. c. 18. qui locus sine controversia
mystice accipitur, & quamvis alij alijs con-
tractius explicant, tn̄ in universum haud
inepte hunc in sensum explicari posse videtur
Si qs propicianti tibi ad salutē, cuius opa in
plerisq. non minus fructifera uteris atq. pedis

manus

manus, aut oculi, tamen hoc agenti plurimum alioqui obstaculo est, abiecto quamprimum amoris obstaculo. Nam satius tibi fuerit abrupta necessitudine, si qua tibi cum illo est, ad salutem venire, quam constantia ea ad gehennam adiri. Quapropter sic itidem Christum ecclesiae catholicae dixisse putemus. Si tibi in his quae salutis sunt vires meas gerens pontifex summus, audacia, scelere, tyrannide et omni denique ratione durimum offendiculo est, nihil minus agendum, quam ob quae vires meas ei credidi, fac offendiculum amoveas. Quod si nulla alia honestiore ratione queas loco deiectum honore exue, alium subrogare, et ita velut abscindere, et abs te proiice (ut paulus habet) Utinam abscindantur qui vos conturbant. At si sic abscindere et proiicere licet, licebit itaque aliquo rerum casu iudicare et damnare. Quod si his verbis Christum autoritatem non plectendi iudicandi aut damnandi pontificem sed tantum ab iniuria eius se tuendi ecclesiae fecisse dixeris, nihil agis, verbisura solum; agam ratione et mea sententia

inbecta

inuicta. Quælibet pfecta Resp. naturaliter potestatem habet nō solum iustis legibg sua membraq; sua salubriter moderandi, vt supra diximus; verū etiā quoscunq; siue extraneos siue intraneos felicitatis suæ perturbatores pro iustitia vlciscendi, vt quatum ipsi libidine læserint, tantū dato supplitio sarciant. Quo fit, si acutissimo Theologo Caietano fides est, vt bella nō modo quæ defensionis gra, verum etiā quæ vindictæ caā suscipitur, iusta sunt: atq. id non in intraneos modo, hoc est, in antea subditos sed. etiā in extraneos: velut dū populus populo, nō quidem, qa ad presens, sed vident, sed qa aliquando in pterito violauerit, bellū mouerit. Siquidem eo ipso, et aliqs violauit populo altari ad supplitium subditur, cum alioqui propemodum bella, nisi q defentionis noīe gererentur iusta forent. (quod dictu graue est). Nūc ad rem redeuntes meminimus persuasū ecclam catholicā rempubl. si qua vlla est, vndiquaq; perfecta esse. Quod cum sit, consequitur deīn eam naturalē ptestatē habere

habere se membraque sua ad omnes legibus
ad finem suum ultimum assequendum
dirigendi, et quotquot se a fine illo as-
sequendo perturbant, distrahunt aut remo-
rantur, iustis poenis ulciscendi, ut quantum
audacia labefactaverint tantum poena
eruant. Non me praeterit ecclesiam solo instinctu
naturae in notitiam verae felicitatis as-
surgere non potuisse, neque etiam eas, quarum
observatione Deo visum fuit ad eam admittere
per se scire potuisse, sed necesse fuisse
Deum optimum aut per se aut per alium in
hoc missum haec indicare, et tamen ubi haec omnia
satis superque indicata fuere, et ipsa iam via
qua ad felicitatem suam aspiraret per cognita
habuit, naturaliter potestatem se suaque mem-
bra illuc conferendi, et quotquot sibi illud
agenti per modum impedimento forent eo-
rumque plectendi et puniendi haberet.
Quocirca sit pontifex qui ita impedimento
sit, premendo obterendo, nihil denique in ex-
ternam tyrannidem sibi reliquum faciendo.
Neque enim video cur haec in ipsum non aeque
cadere, atque in quemvis alium praetemporali

Ecclesiastica

ecclesiasticum sive profanum non possit.
cum deo coequalis non sit, aut extra
aleam peccandi, norma cum pari exemplo
ecclesie, aut bonis eius gerenti consilio iure
nature concessum est, non dico a pote-
tia eius veluti defendendo se eximere, sed
cum ut felicitatis sue sollicitatorem ind-
caret & iusto supplitio subiicere, sive
hoc vinculis, aut libera custodia, sive
deiectione fastigii, sive alia ratione fiat, ut
quantum sollicitando, turbandoque obfuit, tantum
patiendo prosit. Absurdum quoque videtur
pontificem summum, Episcopos, Abbates, pastores
Decanos. Has ipsas ob causas. Imo longe
minores idque in exigua nonnunquam
administratione loco movere posse, id quod
nemo negabit opinor. Rursus Reges, Duces, Mar-
chiones, Comites et quoscunque alterius ordinis
principes similibus ex causis imperio profano
nudare posse quod exemplis multis re ipsa
non semel factum constat. Idem nulla ex causa in ipso
posse fieri idque in administratione ecclesiastica
eaque universali et per totum orbem Christianum

Expor

xporrecta · Xisti fortassis christum Dnm Ecclesijs
particularibus ubi pauciora pericula et in-
commoda vertantur, & prophanis ditionibus
ubi fere de bonis vitae huius fluxis et
labentibus agitur magis consultum voluisse
quam Ecclesiae universali et ditioni ecclesi-
asticae ubi de incommodis maximis, & bonis
solidis et aeternis agitur, fatebimur. At n.
par in parem potestatem non est, nec inferior
in superiorem, fac sane, nihil efficis. Nam
ut extra dictis liquet, pontifex eo quod
ad modum d. ecclesiam turbat et ab assecutione
finis proprii impedimento est, eo subditus
fit, cum alioqui superior sit. Possent pertinentia
plurima huc in locum differri, quia uberrimus
et copiosissimus est; sed ne studio contentionis
potius quam quovis alio respectu ad scri-
bendum aggressus videar, finem facio. Nam
fortassis Pighius haec et alia similia in libris
suis superioribus Ecclesiasticae Hierarchiae, quos
nondum vidi, ita diluit, qua est doctrina et
ingenio, ut plura insumere verba velle plane

otiosum

otiosum sit. Interim tamen qd magis placeat Et mihi certe verosimilius videatur exposuisse fraudi ve non debet. Spectata olim Lovanii in diatriba Theologica Leghii eruditio fuit, ad quam plurimu interim tum accessisse res ipsa fatetur, tu ad publicam utilitatem tempore accessurum ve, si vita suppetat minime dubito. Qd ut fiat Deum Opt. max. etiam atq. etiam oro / Tu quoq. vir egregie, quid magis probes pro acri tuo iudicio, ubi p otium licebit fac queso transscribas; aut si malis in proximo congressu coram expo=nas; Nihil feceris gratius hoc tempore. Vale ad Divi Trudonis e monasterio Be=nedictinorum Anno 1538. 18 Maii

Juxta coniectura M. G. Lappii haec Apologia esset Gerardi Marinyi q eo tempore in Monast. pd. Lectorem S. Theol. agebat.

1